

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többeszi hirdet-
tésnél olcsóbb. Nyitlér-
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratot nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Szózat a megye lakóságához.

Még két nap és felvirrad azon nap hajnala a melyen a megyei lakóság a legszebb polgári jogát, a képviselő választási jogot fogja gyakorolni; e napon lesz hivatalva a megyei választó közönség íteletet mondani közállapotaink felett és bizalmát kifejezni azon kormány működése iránt, melynek erős keze mindennél a béke, az egyetértés és a haladás áldásával árasztotta el hazánkat.

A megyei közönséget ez irányú működésében, mintha arra eléggé érett vagy hazafias nem volna, kéretlenül gyámság alá vették a mérsékelt ellenzék országos kortesei; feketét fehérnek, fehérét feketének festve, jót rossznak, rosszat jónak mondvá igyekeznek e báránybőrbe bujt farkasok, kik a közjó cége alatt csak saját önző céljait hajhásszák és minden eszközt jónak tartanak mely céljukhoz segítheti, a megyei közönséget tévútra vezetni ítéletök önálló gyakorlásában: a választási nap eredménye meg fogja mutatni, hogy megyei közönségünk józanságán, higgadt, tárgyilagos ítélőképességén kudarcot fog vallani az a sok fufangos fogás, az a tág lelkiismeretű eljárás, melynek színlelyeül, céltablájául az ellenzéki kortesek Bácsme gyét kijelölték az országban.

A szabadelvű párt nagy és hatalmas Bácsme gyében; nem is lehet az másképp oly me gyében a mely e kormány védpaizsa és gyá molító karja segítségével az elmúlt évtizedben oly óriási haladást tanusított: a mi pártunk vezetői és támogatói lelkesen lobogtatják a sza badelvű párt zászlaját, mely alatt megyénk fel virult; a mi pártunk vezetői és tagjai elég fel világosodottak arra nézve, hogy ködképekkel el nem bolondíthatók és elég éberek és fáradhatatlanok arra nézve, hogy a szabadelvű párt ügyét minden ámitás és erőszak ellen is diadal masan meg tudják védeni!

Az ellenzéki vezérek tíz év óta Mohamed próféta példája után indulva parancsolgatták a hegynek, a népnek, hogy jöjjön hozzájuk, hogy rája felmászván, az ország kormányának csúcsára felkapaszkodhassanak — de a hegy csak nem akart szép szavukra megindulni, és mit tettek most a hamis próféták? Méltó haragjukban és méltatlan nagyravágásukban ők mentek el a — hegyhez, a néphez és bódító beszédökkel rá akarják azt venni, hogy feküdjék hasra előttük zsámolyul, melyen nagyravágó, önző, személyes céljaik csúcspontjára emelkedhessenek!

A monda szerint Egyiptomban a saizsi templom szentélyében volt egy lefátyolozott szobor, az örök igazság szobra, melyet csak így letakarva volt szabad megbámulni, — ha valaki a fátyolt felbillenti, azt mondták, meglátja ugyan az örök igazság képét, de rögtön szörnyet hal. A titokteljes ellenzéki program is ilyen lefátyolozott szobor, a melyről a »nagymesterek« híresztelik, hogy azt »még most« nem szabad leleplezni; de mi, a kik pártjukhoz nem tartozunk, javasoljuk mindenkinek, hogy csak lebbentse fel a fátyolt és nézzen szemébe annak a furcsa szentnek, s látni fogja, hogy a »nagymesterek« eljárása vagy ámitás vagy ön-ámitás — és látni fogják, hogy a leleplezés valakinek a halálát fogja okozni, de az a valaki nem a becsületes szemlélő lesz, hanem a titkolódzó ellenzék nagy hűhója, mely semmi komoly hazafi bírálatát előtt a tűzpróbát meg nem állja.

Social-agrarizmus ez a titokteljes szobor neve; social-agrarizmus ez a fufangos ellenzék programja. Homályos, meg nem emésztett és magyar gyomorra nézve megemészthet len szavak; két olyan ördög, a melyet hazánk épületének falára nem szabadna felírni, vagy ha

már valaki felírta, és ez a valaki az agyafúrt ellenzék, úgy minden hazafinak, kinek szíve helyén van, kötelessége azt onnét letörölni. Nálunk, hála Isten, socializmus, munkáskérdés nincs, ne is legyen! Ez egy oly lavina, melyet könnyen ellehet a helyről indítani, de ha egyszer elindult, nincs hatalmunk azt feltartóztatni és ha egyszer óriási görgeteggé felnőtt, mert haladva nő, crescit eundo, végveszélyt és halált hoz a hazára és az emberi társadalomra. Nem igaz, a mit az egyik apostol Sopronban mondott, hogy a socializmus hazánk ajtaján kopog! Nálunk socializmus nincs. A gyenge idegzetűek a rémtől megijednek — ez volt a számítás — és az új Messiás szárnyai alatt fognak menedéket keresni: de a magyar nemzet, de Bácsme gyé lakossága, nem gyenge idegzetű, nem fél a szó szelétől és nem keres oltalmat az öncsinalta új Messiás szárnya alatt, hanem keresi és találja azt önmagában! Az agrarizmus is egy nagy hangú, de üres szó az ellenzék szótárában. A paraszti birtok, a kis földbirtok legyen eloszthatlan, ne forgácsoltassék el az apa sok gyermekei között, a kis birtokos örökösödési igények kielégítése folytán ne adósodjék el, erejét felülmúló földbirtok vételek által ne menjen tönkre — hanem segítyezze az állam! Ez mind szép. De hogyan, arról nem zeng az ellenzéki krónika! Ezt csak a direkt adók óriási emelése által lehetne — ha lehetne — előidézni, de erről nem mernek szólni, mert ez népszerűtlen és ők minden áron népszerűtlen akarnak lenni, mert csak így juthatnak kormányra, azért hát abból a szájból, a melyből előbb meleget fujtak, most hideget fujnak és mindenütt azt beszélnek sok az adó, mi le fogjuk szállítani! De honét terem akkor az az óriási államségély, melylyel minden kisbirtokost tejbe-vajba fűroszteni ígérik?! Ó báránybőrbe öltözött farkasok, álpróféták! Szavatok édes, mint Jákob szava, de kezetek goromba, mint Ezsaué! Addig míg le volt leplezve programtok szobra bámultunk, most, hogy a választási harc szele azt felfellebbenti — elfordulunk töletek.

Azt mondjátok a tőkét demokratizálni kell, a tőke uralmát meg kell törni! Szép szó, de mi az értelme, hogyan? Erről hallgat a sok színű ellenzéki krónika; de ez hat a tömegekre, mert nagy többségben vannak azok, kiknek kevés a pénzök.

Polgároknak Sopronban azt mondjátok: az intelligencia, a polgárosztály van hivatalva a parasztokat vezetni; parasztoknak Bácsme gyében azt mondjátok, ne hallgassatok senkire, ti vagytok hivatva intézni az ország sorsát. Az ország szekerébe elől is hátul is fogtok be lovakat, vagy lóvátott embereket — mi lesz ennek a vége!

Észközökben nem válogatók, ellenzéki vezérek! Jót akarunk rólatok mondani. Nem mondjuk, hogy ámitjátok a népet, hanem hogy önmagatokat ámitjátok, szívárvány után futkostok ábrándosan, hogy azt elérjétek; déli bábokat kergettek, hogy azok képzelt váraiban ural kodhassatok! Bácsme gyé lakossága a délibábok hőseit, megtapsolhatja, megéljenezheti — de nem követheti! Szép szó minket nem boldogít; szép szó nem menti meg a hazát; szép szó nem távolítja el tőlünk a bajokat: nekünk nem kell a szép szavú ellenzék, mert nekünk nem képre festett boldogság kell, hol minden fenéig tejfő — nekünk béke, egyetértés, bár lassú, de biztos anyagi és szellemi haladás kell, és ezeket a multban megtaláltuk és a jövőben meg fogjuk találni a szabadelvű párt zászlaja alatt. Az ellenzék jelszava: »hűhó, neszse semmi, fogd meg jól, az ígéret szép szó« — a szabadelvű párté: »munka és takarékos ság.« Az előbbi ugrál hegyen-völgyön és felbukik a sima földön és kötekedésnél, akadékoskodásnál semmi egyéb eredményt nem mutathatott fel eddig, mert mint ellenzékét nem elvi tekintetek, hanem alacsony személyeskedés vezette; az utóbbi, a szabadelvű párt, tíz év alatt felvirágoztatta megyénket, előbbre vitte

hazánkat, ez tartotta tőlünk távol és fogja is tartani azokat a bubusokat, a socializmust és agrarizmust, a melyekkel a fufangos ellenzék minket ijesztgetve táborába terelni ügyekszik. Az ellenzék az egész országban legerősebben támadta meg megyénket; minket néztek legteljénkebbeknek a kiket legjobban lehet bubussal ijeszteni; minket néztek azon jámbor madarkáknak kiket szép szóval, szirén síppal legkönnyebben vihetnek lépre!

Pedig csalatkoztak! Bácsme gyé éppen nem az a föld, a melyen, muló éljenezésen kívül, egyéb eredményekre számíthatnának. Pártunk e választásból úgy az egész országban, mint Bácsme gyében megerősödve fog kijöni. A fortélyos ellenzék egyik fogása, hamis hírek terjesztése, mintha már az ellenzék volna az egész megye, az egész ország. Pedig ebből egy szó sem igaz. Az ellenzéki hűhó csak azt bizonyítja, hogy gyengék: az erős soha sem hengec, soha sem hetvenkedik, erre csak a gyenge szorul rá, hogy észrevegyék, hogy ő is — létezik!

Se ígéret, se fenyegetés, se hazugság, se rágalom, melyet a minden követ megmozgató ellenzék felhasznál, ne tántorítsa el a szabadelvű párt híveit. A mi ügyünk igazságos ügy: az ellenzék zsákban macskát árul. Mutassa meg a szabadelvű párt minden híve, hogy ember a gáton; kövessen el mindegyikünk minden lehetőt zászlónk becsülete érdekében, járjunk, keljünk, beszéljünk, lelkesítsünk, tartsuk össze párthíveinket, világosítsuk fel tévútra vezetett ellenfeleinket: és úgy az országban, mint megyénkben meg fog szégyenülni a tág lelkiismeretű ellenzéki fortély!

Az ellenzékiek úgy beszélnek, mintha csak ők lehetnének hazafiak, — más nem; az ő hazafiságuk olcsó dicsőség, mert tagadni, támadni könnyebb, mint bizonyítani, védeni! A szabadelvűek hazafisága nehezebb feladat, de férfiasabb!

Az a ki gyáva, az a ki fél az ellenzék által a falra festett ördögtől, az a ki álmissások, álpróféták csodateleiben keres oltalmat, üdvöt: az pártoljon el tőlünk, az legyen ellenzéki! A mi elvünk: munka és takarékos ság! Az ellenzék elve: csodatevő kuruzslás! Tesék választani! **

A nép igazi barátaihoz.

A mai élet oly sokágú, s annyi számtalan teendőt hárt minden egyes polgárra, hogy a legegyszerűbb embernek is jóformán minden hétre esik egy-egy rendkívüli végezni valója. Akinek családja, gyermekei vannak, akár felnőttek azok akár pedig ifjak: azok mind tapasztalták bizonyára, hogy a mai civilizált élet mennyi nyilvános formassággal van összekötve. Ezen ügyeknek sikeres intézéséhez, ha nem is kell mindig szakértelem, de okvetlenül szükséges bizonyos célravigő ismeret és jóakarátú tanács.

Ezt a jótanácsot a mi népünknek a pap, nótáros vagy tanító adja.

Ezek az egyének az állásuk pontos betöltésével járó terheken kívül mindenkor szivesen szoktak minálunk kezére járni a népnek. Innen van, hogy osztatlan szeretetben, vagy legalább általános tiszteletben állanak mindenütt. Ez a bizalmas tanácsosi szereplés híveik, illetőleg polgártársaik között, oly befolyást biztosított nekik, hogy azzal szemben akármi féle tekintély, hacsak nem felső hatóság, hiába próbálgatná a nép fiait az ellenkezőről meggyőzni.

Valahányszor tehát a nép általában fontos végzendő jog, vagy kötelesség előtt áll: mindenkor előlép annak szükségére, hogy a községnek három-négy érdemes vezetője irányt jeljen, ösvényt mutasson neki. Kétszeresen előtérbe nyomul és jogból kötelességgé súlyosodik a vidéki értelmiségre nézve az iránymutatás szerepe most, midőn a nép legfőbb polgári jogát, képviselő választási szavazatát van hivatalva gyakorolni.

Ezen szavazatnak fontosságát hallja ugyan pengettetni a nép; azonban teendőinek körénél és olvasottságának gyakran hiányos fokánál fogva, ritkán van azon helyzetben, hogy a halott pártoló és ellenző bizonyítékok között önálló ítélettel, indokolt megállapodással választani tudna. Hozzá még régi tapasztalati igazság az, hogy egy szó rágalom jobban kikel, mint egy véka dicséret. Rágalmazni, csúfolkodni, piszkolódni — hogy milyen könnyű — azt az értelmiség tagjai a napi életben hol bosszankodva, hol sajnálkozva, ugyszólván óránkint kénytelenek tapasztalni. Lélektanilag tehát nincs semmi csoda abban, hogy a józanészű, becsületes, de utóvégre is tekintélyekre utalt nép nehezebben, sőt alig érti meg az uralkodó kormányt és rendszernek nemes törekvéseit, nagy céljait, s a nép boldogítására közvetlenül, vagy közvetve irányuló atyai jóakarát; ellenben a létező hiányokat, kivált amint azokat az ellenzéki nagyító üveg megdagasztja, könnyen szem elé állítja, s az elismerésben fukar, de szemrehányásban bőkezű ellentábornak túlzásai, még gyakoribb rágalmi, könnyebben találnak utat az ő egyszerű lelkéhez.

Most vegyük tekintetbe azt, hogy a mi derék vidéki értelmiségünk mennyire meg tud botránkozni nemes hivatásának mindenkor átértett magasztos öntudatában, oly ritka esetek fölött, ha azt hallja, hogy valaki — legyen az akárki — egy tanácsra szoruló polgártársát okosan utasítani, vagy komolyan felvilágosítani elmulasztotta. Ez a gyönyörű és általunk mindenkor készségesen kiemelt vonása a vidéki értelmiségnek, amint áll kicsiben, úgy, vagy még inkább érvényesítendő nagyban. Ha nem bocsátja meg magának egy önmaga iránt szigorú, de mások iránt kegyes bírálatú pap, jegyző vagy tanító a polgártársainak aprólékos bajaiban való tanácsadásnak megvonását; még kevésbé szabad nekik most az ország életére, a polgárok jövőjére, s az illető község érdekére ezefelé szálón visszaható képviselőválasztást befolyásolatlanul hagyniok. Annál inkább sem szabad ezt tenniük, mert ők tudják, s tudniok kell, mennyi mindenféle érdek, a családok, községek, osztályoknak és testületeknek mennyi számtalan kérdése van a küszöbön levő választásokkal elválaszthatatlanul összefonódva; ők tudják és érzik legjobban, miféle érdekeknek és igényeknek kötelesek most, a mindenkor támogatott és számtalanszor felsőbb segílyre szoruló nép, eleget tenni; ők láthatják be legjobban, hogy a községeknek örökké folyó és soha be nem fejezhető fejlődése miféle állásfoglalást javasol közönségüknek, hogy a megszorultság óráiban, viszonttámogatásra joggal várhassanak.

Mindezek tudatában és hivatásuknak eddig is mindenkor tanusított buzgó teljesítésében, lehet nekik föltalálni és kiérezni azt a belső erkölcsi kényszert, melyet a népnek józan irányításával kell feltüntetniök. Mondják meg tehát a népnek, az általuk leghelyesebbnek talált hangon és nyelven, hogy azok a repülő apostolok, akik a megyében hol itt, hol amott felbukkannak egy-egy láda tetejére, csak olyanok, mint a seregélyek, melyek szőlőérés-kor eljönnek hozzánk csevegni, megdézsmálnak bennünket a hogy lehet, aztán megint visszamennek oda, ahonnan jöttek. Azok rágalommal, nagytámasz, hitegetéssel fölszágazzák a népnek csak alva nemes szenvedélyeit; mikor aztán lángbaborul fölöttük a békesség háza, akkor ők nem láthatók többé az oltók seregében; mert olyanok ezek, mint az ugynevezett hecc mesterek, akik addig beszélnek, míg a feleket egymásra uszítják, azután pedig, mikor dulakodásra kerül a sor, elvonulnak és nagyokat nevetnek. Mondják meg nekik, hogy többet nyom a felév előtt közbizalomból választott tisztviselőiknek példája és szava, mint a jövő-menő politikai kuruzslók nagy hangon hirdetett politikai csodaszerei; vásári portékák ezek, melyeket mint a hitelvesztett rossz árucikkeket, faluról-falura kell cipelni, ahol egy-két könnyelmű embernek hiszékeny gyengeségével lehet csak túladni egy-egy darabon. Mondják meg nekik, hogy a mult választás óta, midőn a megye majdnem egyhangulag a kormányra szavazott, megyénkkel a kormány nem követett el egyéb bűnt, minthogy kiépítette a budapest-zimonyi világvasutat, már épített a szabadka-bajai szárnyvonalat, államivá tette az alföld-fiumei pályát, kultur mérnökeivel ingyen megcsináltatta vagy 5000 hold vizlepte földnek ármentesítését, meghozta a ránk is előnyös tiszta-szabályozási törvényt, kényelmesebben rendezte a szőlőgábori székelyeket, segílyezett és segílyez számos óvodát, pártolással létrehozni segítette a mi gazdáinknak roppant előnyére válandó adai földmives iskolát, gyámoltja gazdasági egyletünket stb. stb.

Kérdezzék meg őket, vajon oly nagy bűnök-e ezek, amelyekért izgágáskodni, s ellen-szenvet mutatni, vagy a polgári támogatást megvonni érdemes és illendő? Mit adtak nekik, s mivel kötelezték le őket azok az urhatnám párt-emberek, akik soha felejük se szagolnak, csak így választáskor, midőn megirigyelve békés nyugalmukat, el-eljönnek, mint a hazajáró lelek, fejlődésüket megakasztani, egyetértésüket földültni, s a dúsan fizető, áldásos munkától nem nekik való politikai csatákba riasztani, a hol ha az ő vezérletük alatt nyernének is, a valóságban csak veszteni fognak.

Ezeket elmondván, kérdezzék meg a népet: Érdemes-e ezért a szabadelvű zászlóhoz, melyet megyénk már három ízben önértetes büszkeséggel diadalra segített, hűtelennek ma radni és a meglehetősen jelen állapotokat egy bizonytalan, sőt valószínűtlen képzelte jobbért kockáztatni? nem-e kell a főtebb kiemelt vidéki értelmiségnek a nagy Világmegváltó mondatát újra, meg újra idézniök hiveik fülébe:

»Orizkedjetek a hamis profétáktól, mert juhok bőrében jönnek hozzátok, belül pedig ragadozó farkasok.«

Me gyénk értelmisége! tégy ki magadért!

Választási mozgalmak.

Hódságh, 1884. június 6.

Zichy Jenő gróf a hódsághi kerületben.

Váratlanul érkezett hozzánk e hó 5-én azon hír, hogy gróf Zichy Jenő — Dr. Vojnits István a szabadelvű párt képviselő-jelöltje kíséretében körünkbe fog érkezni. Lázás gyorsasággal tétettek meg az előkészületek a fogadtatás minél nagyzerűbb és fényesebbé tételére. Délután 1 órákor gyülekezett a menet a templom előtti téren, honnan 30 kocsi, zászlókkal díszítve, fényes banderiumtól kísérve vonult ki a karavukovai határra. Az óriási számmal ide kivonult közönség szünni nem akaró viharos éljenzésekkel fogadta az érkezőket. Ezután megindult a nagy díszmenet: elől a község bírája, utána gróf Zichy Jenő Vojnits Istvánnal díszes négyes fogaton; a karavukovai úttól egé z a község házáig a közönség élő sorfalat képezve, mindenütt lelkesen éljenzett s midőn a menet a község házához ért, Osztérnyer József esperes-plébános lelkes üdvözlő beszédet mondott és a közönség lelkes éljenzessel adta tanujelét rokonszenvének; e beszéd gróf Zichy, mint a haza nagy férfiat, ünne pelte, kire az egész nemzet figyelemmel tekint. Az erre felhangzott viharos éljenzés után köszönetet mondott a szívélyes fogadtatásért és fellépve az emelvényre, nagyszabású beszédet mondott.

Kifejté, hogy az ő nyilvános működésének hármas célja van: az ipar, a kereskedelem és mezőgazdasági állapotaink fejlesztése, mely az anyagi jólét, állami felvirágzásunk egyedüli egészséges alapját képezi. Hogy eme működését siker koronázza, nem szükséges üres szavakkal bizonyítani, mert tények és adatok bizonyítják. Ő minden kérdést közgazdasági szempontból itél meg, ebből folynak elhatározásai és tettei. Áttért ezután annak fejtegetésére, vajjon a létező országos pártok közül melynek programjában foglaltatik kezesessé az iránt, hogy közgazdaságunk fejlődni, virágozni fog, és éles bonckés alá vevén a létező pártokat, azon eredményre jut, hogy ennek biztosítékát egyedül a szabadelvű pártban találja, dacára annak, hogy ő nemelyekben e párt álláspontjától eltér. Iparunk az utóbbi években örvendően fejlődött. Utalhatni e részben a csak nem régen hozott ipartörvényre, mely hivatva lesz iparunk fejlődésének útjában álló akadályokat, nehézségeket megsemmisíteni, és ez csak úgy lesz keresztülvihető, ha a jelen kormány áldásthozó működésében nem akadályoztatik. Felhívja a választókat, hogy a kormányt támogassák, fenn kell tartani a szabadelvű pártot és kormányát a hatalom polcán, mert működéséből tudjuk, hogy merre vezet és hogy veszélyek örvényei között is szerencsésen átvette az országot, mikor pedig ez örvények valamelyikébe belehetett volna bukni. Ellenben ki tudja, hová vezetné az ellenzék az országot? Ki ismeri ezt az ellenzékét? Hol vannak tiszteletre méltó egyének kívül, mint pártnak garantái? Melyek elvei, céljai, törekvései? Mikor mutatta meg, hogy erős kézzel tudná a magyar állam hajójának kormányrúdját megragadni és azt vészben, viharban is jól irányozni? Mikor adott garantiát, hogy fenn tudja tartani a magyar állam egységét és szilárdságát, midőn magának sincs sem egysége, sem szilárdsága, sőt van ezeknek ép ellentéte, zűrzavaros belső egyenetlensége, teljes eszméi anarchiája vagyis zilált párt, már pedig minden pártnak olyan a kormánya, mint maga a párt. Az egységes, szilárd pártok egységesen, szilárdan kormányoznak, a zilált pártok zilaltan. Ilyen a mérsékelt ellenzék, mely nagy hangon hirdeti, hogy amit a jelen kormány tesz, mind rossz, de azt nem mondja meg, hogy miként, mily módon, mily eszközökkel tudná ezt jól tenni! Egész politikájuk, agitációjuk csak hatalmi kérdés, ők akarnának miniszterek lenni, — más elvük, más céljuk nincs. És hogy e céljukat elérjék, nem válogatnak az eszközökben, bejárják az egész országot és saját hatalmi céljukat — az egész nemzet céljává akarják tenni. Elesen cáfolta az ellenzék ismert kortesfogásait és áttér e kerületbeni működésükre, ide is eljöttek és hoztak egy idegent, kit ha megválasztanak, ha felmászik a fára, nem fog többé lejönni a földre, ide hozzánk. Figyelmezteti a választókat, hogy a midőn a választási urnához lépnek, gondolják meg jól, hogy kire szavaznak, pártolják a kormányt és adják szavazatukat a szabadelvű párt jelöltjére, ki e megye szülöttje, ki itt szítja be az anyatejjel hazafiságát, kihez őt a rokonszenv és barátság köteleke fűzi, kiről tudja, hogy soha sem fogja az ő megyéjét, kerületét hűtlenül elhagyni: éljen Vojnits István!

E nagyszabású beszéd mély és maradandó hatást gyakorolt a jelenlévőkre, néhány pillanatig néma csend honolt, de majd felhangzott a lelkes, szívből jövő: Éljen Zichy gróf, éljen Vojnits István! És megindult az egész menet, elől fehér ruhás lányok, — kiknek egyike, a legkisebb (Trischler József leánya Hermin), egy csinos bokrétát nyújtott át a grófnak — és a lövészegetlet tagjai kíséretében, a „Rákóczy” hangjai mellett — a gróf szállása, Schumacher Jakab házához, ki magas vendégének tiszteletére 40 teritékű díszebédet adott, a melyre a község értelmisége kivétel nélkül hivatalos volt és a melyen a házigazda magas vendégére, gróf Zichy Jenő Vojnits Istvánra és a házigazda és családja egészségére mondtak felköszöntőt.

Este 9 órákor a helybeli iparosok fátylásmenetet rendeztek, mely alkalommal Trischler Károly a követező beszéddel üdvözölte a gróft magyar és német nyelven:

„Nagyméltóságú Gróf ur! Hódságh iparosai nevében fogadja Nagyméltóságod hódoló üdvözlőnkét! E lobogó fátylak fénye nem oly lángoló, mint ama mély tisztelet és hódolat, melyly magas személye iránt viseltetünk.

Nagyméltóságod a legnagyobb magyar, halhatatlan Szechenyink jós-igéjét írta zászlajára s e zászlóval küzd az igaz, a jó, a nemes sikereitért, e zászló lobog nemzetünkért, melyet veszek hányának és a balsors régen tép, e zászló lobog — nemzeti létünk alapköve — a magyar alkotmányért, melyért egy évezred zivatarjai között az irtó csaták dicsőséges mezején küzdöttünk és vértettünk s feltett nemzeti kincsünként őriztünk meg a béke malasztos ölében; e zászló a honszeretet sarkalatos axiomájának symboluma: a haza minden előtt, a hazának rendületlenül!

Ihlett hévvel munkálkodik Nagyméltóságod, hazánk boldog jövőjének felderítésén, azon eszményi Magyarhon megvalósításán, a melyben a testvéremzetek áthatva — a közös édes anyja — a haza szeretetének lángoló érzetével a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméinek áldásait békésen egyetértve és együtt élvezzék. E munka érzete töltse el mindannyiunk keblét és szent szolozsmaképen Kárpátoktól Adriáig érjen, hadd teljesüljön az, hogy dicső, nagy lehessen hazánk, künn hatalmas, benn virágzó, és e munka folyjon napfényben, folyjon viharban: a hazáért méltó küzdeni.

És mi Hódságh iparosai, polgárai, a Nagyméltóságod által kibontott zászló szerény napzsomai, műhelyeinkben, munkasztalunknál, a verejtékes munka közepett is áldva emlegettük Nagyméltóságodat és e mai napon, mely örökre emlékeztet ünnepre leend e községnek, e jelen pillanatban, melyben szerencsések lehetünk Nagyméltóságodat körünkben üdvözölhetni, mint édes illatár száll fel sziveinkből a fohász a Minddenható számolyához, hogy áldja meg a kibontott zászlót, áldja meg igaz törekvéseit, áldja meg minden lépteit. Isten áldja, isten tartsa! Éljen!”

Zichy gróf válaszában köszönetét nyilvánítván, vázolta az ipar nagy horderejét, jövőjét, egyetértésre és munkásságra hívta fel az iparosokat és mezőgazdákat, mert ugymond „csakis ezeknek együttes és egyetértő munkája teheti nagygyá, hatalmas a és virágzóvá a hazát s csak így teljesülhet a legnagyobb magyar mondata: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” Kijelenté, hogy őszre újolag meg fog látogatni az ipar-egyesületek szervezése végett s ezért mondja: a viszontlátásra!” Lehetetlen a lelkesedést leírni mit e szavak keltettek, az összes nép, öregje fiatalja, kicsinyenygyja viharos éljenzésbe, ujjongásba tört ki, mely fokozódott akkor midőn a gróf a helybeli polgári kör elnökét Liely Istvánt és választmányi tagját Schwerner Károlyt karonfogva, megindult a polgári kaszinóba, hol tiszteletre díszvacsora rendeztetet, melyek foly-ma alatt Liely István köszönté fel a gróft, ki hosszabb beszéddel felelt erre, melynek minden egyes szava arany igazság volt — éltetve Hódságh iparosait és polgárait, mondanunk sem kell, hogy tisztelet képviselőjelöltünk Vojnits Istvánra is áldomás mondatott, ki e napok alatt is csakugyan tapasztalható, hogy a hódsághiak rajongva szeretik. Meg is érdemli.

A bankett befejeztével az összes jelenlévők a gróft és jelöltünket szállásukra kísérték és lelkes éljenzessel búcsút töltek.

Gróf Zichy Jenő a jelölt kíséretében a kerület összes községeit beutazta és látogatása nem fog nyom nélkül maradni, szava nem lesz kiáltó szó a pusztában, éles visszhangra talált minden szivben, mert nemes volt és igaz!

Mult levelünkben említett Hevessy Bertalan nevű uri ember, kit Apponyi gróf proklamált ellenzéki képviselőjelöltnek, a napokban fejezte be körútját a kerületben, feltűnő hidegséggel és ellenszenvvel fogadták mindenütt, dacára annak, hogy Apponyi gróf ajánlta. Hevessy ur — Hódsághot kivéve — mindenütt borzadalmas ígéretek tön az adók leszállítása, a katonaság eltörlése mellett nyilatkozott és Karavukován ama merész állítást tevő, hogy ő szerencsésé fogja e kerület választóit tenni. No már ilyenek hallatára, ne gondolja a tisztelet jelölt ur, hogy a mi józan népünk bizalmával fogja megajándékozni, sőt inkább félnek tőle s ha ide jönne, meghallhatná ő is hogy mit beszélnek két napig tartott itteni szerepléséről, ha ugyan maga is észre nem vette Korteseinek beszéde után, kik őt a legnagyobb hazafinak mondják, a mi csekély eszünk nem tudja felfogni, hogy ha valójában oly nagy hazafi, mért nem találkozott saját megyéjében Gömörben kerület, mely neki mandatumot adna! Tisztelet gömörmegei polgártársak, gondoljátok meg, a ti megyétek nagy szülöttje Bácsme gyére szorult, hogy bejusson a parlamentbe, ugyan tegyétek meg nekünk azt a szivességet és hívjátok vissza, mert bizony mi nem adunk neki mandatumot, mert nekünk elég jó hazafi Vojnits István a mi szülöttünk!

Hiába csak a kortes világban eltéved még a toll is, s a helyett, hogy itteni viszonyaink ismertetéséhez írni le, felhívást intéz a gömörmegei választókhöz, a helyett, hogy kérdezné Hevesit: vajj ki ő és merre van hazája? Mert bizony mi az ő nagy hazafiságának hírét még nem hallottuk.

De ha jár Gömörbe a „Budapester Tagblatt” című mérsékelt ellenzéki lapocská és ha akad ember,

ki elolvassa, abból meg fogja tudni, hogy mily „uralkodóhoz méltó fogadtatásban“ részesült itt Apponyi grófak gümörmezei bolygója, mert e laposka tegnapi számában ugyancsak borzalmas fantáziára valló leírás olvasható erről, a melyen mi leginkább bámultuk, midőn olvastunk, mert abból, mi ott leírva van, egy századrész az igaz, kilencvenkilenc rész pedig a hazugság valódi esszenciája.

Megjegyezzük, hogy itt e lapot nem igen ismerik és nem járják, de az ellenzék itteni főkortese — ki egy személyben a pártot és elnököt is képviseli — kegyelméből ma ingyempéldányokhoz jutottunk, útonútfélen osztogatták szét és így lett a „Budapester Tagblatt“-ból úti lapú és aki elolvasta, mind rámondta: „die können lügen wie gedrukt“, mert csakugyan nyomtatott hazugság. Legyen azonban örömiük, gyönyörködjenek benne, mi nem rontjuk senki guszusát; ha sokáig olvassák, még maguk is elhiszik, ehhez sem szólunk; de a sötétség ama undok lovagjaihoz, kiknek tentájuk hóféhér, lelkük feketeségéhez képest, van egy pár szavunk. Ezek az álarcos lovagok a névtelenség leplebe burkolva, valóságos hajsztát folytatnak közéletünk tényezői, tisztelt és becsült férfiak ellen; kik a szidalmazásban, rágalmazásban, gyanúsításban túlzott virtuozitást fejtenek ki egy idő óta hírlapi cikkeikben, különösen a „Pesti Napló“ hasábjain. Közöttük és becsült férfiakat támadnak meg, kik előtt kalapot emel a megye minden tisztességes férfia, mint oyanok előtt, kiket a munka ösztöne, a közügy szerete, a becsület szigora emelt arra a polcra, melyet ma polgártársaik tisztelete és bizalmának számos esetben történt impozáns nyilvánulásai között foglalnak el. A toll eme címeres mákvirágjai tudják meg azt, hogy az a három férfi sokkal magasabban áll nemcsak a megyei, hanem a hazai közvélemény előtt is, semmint a rájuk szórt sárból csak egy szemernyi is érhetné. Azok még a választások után is tisztelt és becsült nevek lesznek; ezek a piszkolódók pedig vissza fognak bírni ismeretlen rejtekeikbe, mert szemeiket bántani fogja a nap fénye: a tiszta becsület.

Szólhatnánk még az ellenzék más kortes eszközeiről is, de kár a nyomdafesték, kár e lap hasábjait, melyben mindenkor a tisztesség és kölesönös tisztelet hangja honolt, oly tetek leírásával befeketíteni, melyek sötét foltok maradnak még akkor, ha ellenzék is követte el. Így őrszi meg a választási harcban a higgadtágot a „mérsekelt“ jelzővel ellátott bácsmegyei ellenzék! A társadalom ítélte felette csak sujtó és megsemmisítő lehet, mert gyűlöletet hirdetek mindenfelé és mindenki ellen, a ki céljaikkal ellenkezik, vagy aki azok ellen akadályokat gurdít; és nem gondolják meg, hogy a gyűlölet vakká teszi az embert és egy vakra még az egyes ember ügyeinek vezetését sem lehet bízni, annál kevésbé egy országot; át fogja ezt érezni minden választó polgár, midőn a választási urnához lép.

Eme igaz reményünkben adunk kifejezést ama a tények által igazolt meggyőződésünknek, hogy Bácsmegyében újjal a szabadelvű párt fog diadalmaszkodni. Eljen Vojnits István! *Don Carlos.*

Bende Imre orsz. képviselő pünkösdi második napján Járéken általános tetszés között mondta el beszámolóját. Fogadtatása elő nem készített, és ünneplés volt. Az utcákon nemzeti zászlók lengtek, zene szólt s a község jegyzője rövid de lelkes szavakban üdvözölte az ünnepelet férfút, kinek beszámolója után Wallrabenstein János őt a község nevében újból felkért a jelöltség elfogadására.

Kovírói irjak: Folyó hó 4-én a titeli kerület szabadelvű képviselőjelöltje Mandits Tivadar ur beutazta a választó kerületébe és községek, hogy a választás előtt programbeszédjét megtartsa. Körútjában minden községben a választók színe-java által szünni nem akaró „zsvio“ és „eljen“ kiáltás, zene, harangszó és mozarazással fogadtattott. Az egész csajkakerület mintegy ünnepi színt öltött ezen ünnepi fogadtatások által, minthogy annak magasztosságától a választók átváltak hatva. Alsó-Kovil közelében levő szerb zárdában a jelölt tiszteletére díszebéd volt, a melyen ott láttuk Angyelles German patriarchát, a titeli kerület első tisztviselőjét és az ezen kerületbe tartozó községek összes vezérérfiait. Ezen díszebédet fűszerezték a jó és sikerült felköszöntők, a melyek egymást érték és szünni nem akaró „zsvio“ által kísértettek. A felköszöntők sorát Angyelles German kezdte meg. Először felséges uralkodónak éltette, azután pedig áttért a szerb nemzetre, a melyről igen magasztosan szólt és különösen kiemelte érdemül azt, hogy a szerbek régi hagyományos politikájukkal felhagyva, a kormányval és annak pártjával kibékülve és egyesülve igyekeznek a helyes úton haladva a jobb, szebb és üdvösebb jövő felé. Erre Papity Maxim zsabylai esperes felelt igen fenkelten. Felköszöntőjében kérte a patriarchát, hogy atyai gondoskodását ezentúl is terjeszse ki a szerb népre, mint eddig tette. Es ha esetleg a szerb nép az igaz útról, a melyen csak most kezd haladni, letalálna térti, terelje azt ismét vissza a biztos, jobb és szebb jövőt hozó útra atyai gondoskodásával. Ebéd után a jelöltet „Mlogaja leta“ dallal és „zsvio“ kiáltással a zárdából lekisérték. A zárdá alatt várták a bandériumok, a zárdabeliektől érzékeny búcsúvétel után elválva, a kíséretével együtt Ujvidék felé hajtatott.

Az apatini kerületből. 1884 június hó 4-én. Szerény falunkról ritkán hall valamit Bácsmegye közönsége, azonban a közel multban egy ünneplés ment végbe nálunk, melynek érdem szerint való méltatása végett bátor vagyok e becses laphoz egy kis helyet kénálni. Az országos képviselőválasztásoknak az apatini választókerületben szokatlan élénksége Dorozslón is létrehozott egy napot, melynek hősei Szemző Gyula, mérsekelt ellenzégi képviselőjelölt, ki pünkösdi hétfőjén itt programbeszédét tartotta, és kísérő társa Szilágyi Dezső, a mult országgyűlési mérsekelt ellenzék egyik vezérérfia voltak. Községünk népe Szemző Gyulát ismert rokonszenves egyénisége és szeretetreméltó tulajdonai miatt tisztelettel fogadta s a tiszteletet iránta programbeszéde s itt időzése alatt mindvégig megtartotta. Matlekovics Sándor államtitkár ellen, ki ezelelt az apatini kerületet képviselte, a jeles férfiú ellen, kinek nagy tudománya s óriási munkássága

áldás a magyar nemzetre, ezen nagy férfiú ellen tartotta programbeszédét, vagy nem is ő ellene, hanem a kormánypart ellen, melynek ő híve. És mit mondott? Keveset beszélt; de e kevés becsületére vált azért, mert őszintén beszélt. Egyik fő állítása volt: a mostani kormány kilenc éve, hogy a hatalomban van és most az ellenzék akar a hatalomba jutni. Köszönjük neki e kijelentést, melyel elismerte, hogy az ellenzék célja csak a hatalomra jutás. Másik állítása volt: hogy ő nem tartozik azok közé, kik az adó ellen beszélnek, mert tudja, hogy az adófizetés az ország fentartására szükséges; de kívánja, hogy az adó az ország javára, a nép hasznára, helyes célokra fordítsassék. Teljes elismerésre méltó a nemzeti képviselőjelölt, hogy az adó ellen nem beszélt, mint azt pártfelei kortes szándékából tenni szokták; de mivel nem érintette, hogy mi ben nem fordította a kormány az adót a nemzet valódi javára, azért állításából nem merjük következtetni, hogy a kormány ezen részben hibázott volna. Szóval úgy beszélt, mint akár egy kormánypartii képviselőjelölt; tehát lehetetlen volt beszédebel belátnunk, hogy miért volna jó nekünk ellenzégi képviselőt választanunk. De talán a mérsekelt ellenzék hírneves férfi, Szilágyi Dezső, tönkre tette a kormány politikáját s kimutatta a nevezett ellenzéknek egyedül üdvözhető voltát? Am nézzük! Igaz, hogy beszélt elég hosszan, beszélt népszerűen, beszédebe csipő tréfákat is vegyítve, a közönségnek bizonytalán nem ámitásra, de mindenesetre meghódítására; de nem beszélt úgy, hogy bennünket meggyőzzön és megnyugtasson. Igaz továbbá az is, hogy beszéde nem volt szónoki műbeszéd, minőket az országgyűlésen szokott tartani, hanem csak közönséges „korteszbeszéd“. Beszéde elején és végén Kossuth Lajos nevét fennen hangoztatta, ki által a nép a szabadságot nyerte s azt a jogot, hogy minden három évben egy szót kimondhat a képviselőválasztás alkalmával, s intette a választókat, hogy e szót csakis meggyőződésük szerint mondják ki. Az igen helyes ugyan, hogy a szavazás csakis meggyőződésből történjék; de akik tudják, hogy Szilágyi pártja és Kossuth pártja éppen úgy különböznek, mint a tűz és a víz, azok tudják azt is, hogy Kossuth nevének a mi magyar népünk előtt történt többszörös és nyomatékos hangoztatása csak kortesfogságból történhetett. Mielőtt beszédeinek tulajdonképeni tárgyára átment volna, nem mulasztotta el gúnnyal megjegyezni, hogy a kormánypartii képviselők úgy tesznek, hogy midőn megválasztatni akarnak, eljönnek a kerületbe és minden jót ígérnek, de ha elmult a három év, akkor a kerületnek tájára sem jönnek. Itt mindenki úgy véli, hogy Szilágyi Matlekovicsot értette, ki nem jött el minden községbe beszámolni. Pedig Matlekovics — bizonyára sok országos gondjai miatt — nem is jött el minden községbe, de hogy Apatinba lejött s ott a községekbe oda ment küldöttségek előtt beszámolt, ezt mi mindnyájan tudjuk. Csodáljuk, hogy Szilágyi nem tudta. Valamint azt is tudjuk, hogy az ő védené, Szemző Gyula, az általa képviselt kernyajai kerületben valóban elmulasztott beszámolni; ha őt akarta megleckézteni, hát nem vesztett kárba a jó tanács. De most, az aránylag hosszú előszó után, jön a négy főpont, a négy bizonyíték, melyből Szilágyi beszéde tulajdonképen állott. Először. Az adó nagy, a kormány folyton emelte, s kétszer ígérte, hogy az államháztartásban az egyensúlyt a bevétel és kiadás közt helyre állítja, s ígértét egyszer sem teljesítette. Tisztelet Szilágyinak, itt nálunk nem mondta, hogy a kormány rosszul tette, hogy az adót emelte. Csak azt tette hozzá, hogy ha már fizetünk, hát legyen a pénzünk jóra fordítva, és tudjuk meg azt is, hogy érte mit kapunk. Azonban folytatja, ha a kormánytól számunk kéri, hogy mi jót tett a sok adópénzzel, nem tud felelni s hallgat, mint a bójti harangok, vagy pedig másról beszél, mint Bodóné, mikor a bor árát kéri. De én megmondom önöknek, így szólt, hogy havá ment a sok pénz? Hát Boszniába! — Már kérem! — A sok pénz mind Boszniába ment volna? Hát ki fogja ezt elhinni? Hiszen sokkal több ment más dolgokra, amiből az országnak nagy jövedelme, a földes gazdák, iparosok, kereskedők ügyének nagy lendülete fog származni, a vasútra, iskolákra és egyéb hasznos dolgokra, amint a kormány arról az országgyűlésnek soha sem mulasztott el beszámolni. Hiszen taláncsak Tisza Kálmán nem bosnyák; vagy hát mért volna szerelmes az ország érdeke ellen is dédelgetni azokat a fránya hercegeket? Hogy a kormány nem fél a beszámolástól, bizonyítja gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter legutóbbi nyilatkozata is, melyet néhány nap előtt választói előtt tett, melyből még az is kitűnik, hogy a kormány valóban megtartotta azon ígértét, hogy az államháztartásban az egyensúlyt helyre fogja állítani. Bizonyágnál álljon itt e nyilatkozatból e néhány sor: „Pénzügyi helyzetünk javulásának egyik jele az, hogy államháztartásunk hiánya évről évre apad, mert míg a rendes kezelésben a hiány 1875-ben 33, 1878-ban 19.3 millió volt, addig a közbejött bajok után 1881-ben 20, 1882-ben 12.2 millió volt az előirányzott hiány s 5.9 milliót tett a számadási hiány, addig 1884-ben a rendes mérleg az előirányzatban helyre van álltva. Ezen eredmények a legjobban igazolják államháztartásunk javulását.“ Másodszor. A kormány a maga pártját, a pártjabeli embereket érdekeit támogatja, az ellenzékhez tartozókat pedig elnyomja. Tehát részrehajló, igazságtalan. — Ezt mondta másodszor Szilágyi. De ha valaki ilyet mond, annak felvilágosításul bizonyítékokat is kellene előhozni, főképp oly emberek előtt, kiknek ma a hivatásuk és gondjuk, mint hogy a kormány működését a legkisebb részletekben is figyelemmel kísérjék. De meg éppen Dorozslón mondani ezt, hol tudjuk, hogy mily előzékeny volt a kormány a község irányában egy évtized előtt a legelő elosztásakor, és mily előnyben részesítette a birtokos közönséget a folyó évben, bizonytalán nem részrehajlásból, hanem atyai szeretetből, — az meg legalább is tapintatlanság. Szerettük volna egyébként azt hallani eskü alatt Szilágyitól: Ha majd én leszek a kormányon, én csupa Tisza-párti embereket fogok protegálni. De ezt nem mondta. Harmadszor. Ha valaki mond valamit, nem azt kell nézni, hogy ki mondja, hanem hogy igaz-e, amit mond? és hogy higgyünk-e

valakinek, abból kell megítélni, hogy igazat mondott-e eddig? A kormány már kétszer nem tartotta meg ígértét, tehát többet ne higgyünk neki, legyen bár, hogy a szolgabíró, főispán vagy Tisza Kálmán mondja. — Hát kérem, a kormány megtartotta ígértét, amint az ország viszonyai engedték. De ettől eltekintve, azt követelni tőlünk, hogy ne higgyünk Magyarországi miniszterelnökének, nem jó dolog. Mert szomorú egy nép sorsa, melynek szívéből ki van tépve az azok iránt való tisztelet, kik őt kormányozzák. Mi azt hisszük, hogy sokkal jobb szolgálatot teszünk a szegény magyar népnek, ha őt főlebbvalói iránt tiszteletre serkentjük. Ha mégis vannak egy kormánynak hibái, amint ez nem lehetetlen, (mert Szilágyi maga mondta, — nyilván előleges mentegetődzésül — hogy senki sem csalhatatlan), azt másféleképp is meg lehet mondani, mint úgy, hogy a népet erkölcsi fogalmaiban összeavarrjuk és végeredményében végzetes tettekre igazsuk. Midőn Szilágyi így a kormány nagy hibáit elősorolta, elmondta, hogy sok jó könyvet olvasott, még az álmoskönyvet is, és sok okos emberrel beszélt; de azt még senkitől sem hallotta, hogy a mostani kormányban meg van elégedve, s felszólította a közönséget, hogy aki meg van elégedve, álljon elő s mondja meg. — Nos? és mit tett volna Szilágyi, ha valaki előállt volna s megelégedését nyilvánította volna? Mi azt hisszük, hogy mégis csak nem tartotta volna érdemesnek, hogy velünk, szegény falusi emberekkel, hírneves egyetemi tanár léte, vitába bocsátkozzék. De még azt is hajlandók vagyunk hinni, hogy ebben a felszólításban egy kis visszaélés is történt azon tisztelettel, melyel mi őt hallgatuk. Negyedszer. Utolsó érve volt Szilágyinak a következő: midőn e szép községbe indultam, azt hallottam, hogy nem lehet itt a népnek a kormány ellen szavazni, mert a kormány a néppel jót tett, amennyiben a határában levő kincstári földet neki eladta. Hát, ugymond, ez nem ok. Ha eladta, elég drágán adta el, s ha a község (a birtokos közönség) megvette, meg kell fizetni. Itt jótéteményről nem lehet szó, az csak közönséges adás és vevés. Azért ebből nem következik, hogy bárki is meggyőződése ellen szavazzon. — Bizonytalán nem következik az, mert midőn meggyőződés szerint kell szavazni. Azonban Szilágyi tévedésben van a dolog állása felől, s midőn így érvelt, nem hisszük, hogy tudta, hogy miben áll a dolog, hanem bizonytalán téves értesülése volt. De mi tudjuk, hogy itt nem egyszerű adás és vevés forgott fent, hanem a kormánynak kegyelmi ténye volt ez, melyért áldani fogják unokáink is a magas kormányt, valamint áldani fogják azon önfeláldozó ösöket, kik ama kincstári földet bármily súlyos teher árán számukra megvették. Beszéde végén, miután urán Kossuth nevének hangoztatásával meggyőződés szerint való szavazásra intette a közönséget, melegen ajánlotta Szemző Gyulát a megválasztásra. Oh! ugymond, ha lelket átültethetném az önök lelkébe, a választási helyen oly mozgalmat fognának előidézni, hogy remegne bele a föld, s Tisza Kálmán azt hinné, hogy földindulás van, pedig csak a feje szédelegne. Anélkül, hogy ezen talán személyes ellenszenvet lehelő szavakat méltánám, befejezem én is soraimat, s a kedves dorozslói néphez én is szólok, én aki vele vagyok, nemcsak mikor szavazata kell, hanem bújában és bajában, örömben-bánatában egyaránt: Kedves magyar nép! szavazz igenis meggyőződésed szerint, s egyedül csak eszerint szavazz; de ne feledd, hogy sokkal jobb azon részhez állanod, melytől már jótéteményeket vettél, azon részhez, mely ha tökéletes voltáról tán nem is, de szeretetéről bizonyára már régen jótételeivel győzött meg téged, mint semmit sem bizonyító beszéd után induldod, ha mindjárt hírneves ember ajkáról jön is az! f.

0-Sztpár 1884. június hó 5. Az ellenzék lap 68. számában, 0-sztpári eredeti tudósítás címe alatt, érintett közleménybe oly valótlanosságok illesztettek be, melyek homlok egyenest ellenkeznek a tiszta tényállással; nem volt szándékomban e tudósítás ellen szót sem emelni, de több választó polgár kérelmének engedek a midőn felderíteni igyekeztem a Z. és V. túzásait. Az ellenzégi képviselő jelölt a határnál Bunyercsits Szima nem üdvözölhetett, mert ily nevű egyén községünkben teljesen ismeretlen; a már messziről varázsszerűen előtűnt beláthatlan néptömeget pedig megláthatni községünkben minden jelesebb ünnepnapon, mert ez alkalommal is ünneplés, többnyire a falu kíváncsi asszonyai, legényei és leányai állott az, míg a választó polgárok legnagyobb része jónak látta magát a ház őrzetere otthon tartani; de hogy minden tekintetben a tiszta valót mondjam, voltak a helybeli gazdák közül néhányan, kik Szemző Gyulával való ismeretségüknél fogva, néhány kocsi menesztettek elébe; a kocsiokon azonban szavazati joggal bíró polgárt alig lehetett látni. Szemző ur nálunk egy pár szót felolvasott ugyan, de senki nem értette s így Báthori úr zombori káplán beszélt helyette, az az bár mennyire erőlködött azon hogy valamit mondjon, biz az nem a legjobban sikerült; beszédjében túlságos ígéretekre ment át s ez által a sok szép és jó, mit mondani akart, vajmi kevés hívrőre talált. Ennek következtében az igen tisztelt Szemző úr pártjából is számos községi lakos, nem pedig három ör, „Eljen Matlekovits!“, „Mi érdemeket szerzett Szemző a kernyajai kerületben?“ „Mit tett 6 év alatt?“ „Semmit!“ — felkiáltásaikkal a programozó káplán urat annyira kihatározták a türelemből, hogy jónak látta túlzott beszédjét, melybe bele izzadt, rövidebbre szabni és végleg beszűntetni. Szilágyi úr meglátogatta Gyurisitsot és pop Mojszilót de más senkit, annál kevésbé Katharits Márkót mert ily nevű egyén községünkben szintén nem létezik. Nem mind arany ami fénylik! Legkevesebb sem törődünk azzal, hogy az ellenpárthoz csatlakozott a „Z. és V.“ által hirdettet „beláthatlan néptömeg.“ De jól esik tapasztalunk azt, hogy szavazati joggal bíró józan lakosaink inkább hajlandók elhinni hogy: „A ki sokat ígér, keveset ad!“ Eljen Matlekovits!

0-Becsén június 6-án tartá programbeszédét Papik Miksa független-antiszemita jelölt, piacunkon az éppen templomból kitűdulő nép sokasága előtt. Miután megelőzőleg Milassin József a temesvári ügyvédi kamara előtt jól ismert prókator, megmagyarázta volna, hogy Popovics volt képviselőnk „az adót háromszoro-

san felemelte" és biztosította a népet az általa ajánlt jelölt azon tehetségéről, hogy megválasztása esetén az „adó” felnyire lesz állítandja. — Elmondá a jelölt ur is programját, mely ismét csak az ország pénzügyi, különösen a terhes adók s azoknak leszállítása körül forgott. Ezután a nagyvendéglőben 30 terítékű bankett volt, melyen a többi közt Kovács Ferenc r. k. tanító mondott „talpra esett” dikiót. Ezután jelölt ur még Szulik prépost urat tisztelte meg látogatásával, kitől szívélyes búcsút vevén, adóleszállító útját tovább folytatta a fenti prókátor, egy kicsapott bíró, egy bukott bíró aspirans, egy kuruzsló borbély s más jeles férfiak társaságában a szomszéd Petrovosszéllé. Az adóleszállítási program már is megtermé gyümölcsét, s mennyiben egy adózó polgár a végrehajtó azzal utasította el, hogy jöjjön 13 óra után, a mikor már úgy is hiába jön, mert az akkor megválasztandó képviselőt az adóleszállítástól kezdve adót senkinek nem fogad. — Pártunk csendben, de tevékenyen működik a biztos győzelem tudatában, bár az ellenfél a legszájasabb demagógokat mozgósította. Mint feljegyzésre méltó megemlítem, hogy a b. földvári plébános az ellenpárt híve s hogy nálunk a kath. tanítók és az egyház minden külsői és belsői, a függetlenségi párthoz színtan; szerencse, hogy őnsaga a prépost ur szavazatára bizton számíthatunk. Jelöltünk életteljeséggel végzem soraimat, kit hazafiságáért, becsületéért, jó szívéért mindenki tisztel nemzet- és valláskülömbőség nélkül. Éljen Popovics Vazul! Semper idem.

Bresztovac, június 6-án. Képviselőjelöltünk, dr. Vojnits István, gróf Zichy Jenő kíséretében ma d. u. 5 órakor községnak megtisztelte. Hogy községnak lakossága egyedül dr. Vojnits István urat ismeri el képviselőjelöltjének, bizonyítja nemcsak azon körülmény, hogy köz-égnak szavazóképes lakossága a kormánypártnak elámíthatatlan híve; hanem abban az nagy lelkesülés, mellyel képviselőjelöltünket, egy a vele körülbe érkező vendéget fogadták. Fényesebb bizonyíték, hogy lakosságunk mennyire ragaszkodik dr. Vojnits Istvánhoz nem kell, mint milyent tanusított az alkalommal, midőn a múlt napokban Apponyi bizonyos Hevessy Bertalan kívánt nyakunkra disputálni ellenzéki jelöltnek. Ha véletlenségből ép a szerdai napot, a midőn nálunk a községhaza körül hetivásár tartatik, nem választják: aligha találkozott volna valaki, ki beszédeiket meghallgatta volna. Ha lelkiismeretesen szortirozva akarjuk felemlíteni azon közönséget, mely az ellenzékkel ittléte alkalmával jelen volt, megjegyezhetjük, hogy egynéhány tisztességes polgáron kívül, kiket csupán a véletlenség vagy gróf Apponyi személye iránti tisztelet hozott a községházhoz, csak egy kis csoport a hetivásárról odacsődült szavazattal nem bíró csöcselék, kofák és egynéhány sokác, kik hetivásárunkra nádat szoktak elarusítás végett hozni, voltak jelen. Tisztelet-becsület Apponyinak, de nagyon-nagyon kérjük őt, ne méltóztasson ismeretlen urakkal és még hozzá ellenzékkel minket szerencsétleníteni.

Zombor, június 6. (Választási izgalom Bácsmegegyében.) Apponyi Albert és Szilágyi Dezső már harmadik körútjokat végzik Bácsmegegyében, faluról-falura járnak és sztalok tetejéről beszélnek adók, törvények és hivatalos tekintélyek ellen; ez üzelmeket láthatóság igaztassá fokozzák lelkiismeretlen korteseik, úgy hogy nagy aggodalmakkal tekint a megyei értelmiség a választások lefolyása elé: ha véres jelenetekre nem fog kerülni a sor, bizonyosan nem azokon fog múlni, a kik hivatalul már három hét óta a megye minden zeguzugában hintik a konkolyt; hanem ezt csak a megyei lakosság többségének higgadtsága és a közigazgatási tisztviselő fíradhatlansága fogja rólunk elhárítani. — A hol a lakosság értelmebb, ott Apponyi nem sok babért arat, így Hódásznak beszéd közben azt kiáltotta feljő: „ki hívta ide, mi tudjuk a teendőket”; de fájdalom, a nép a mézes szavak által jó részben lépve vitetik. Az értelmiség a hallatlan cinizmussal viselt kortes hadjárattól megvetéssel fordul el és mindent elkövet, hogy a népet is a kormány iránti hűségben megtartsa, de működését nagyon megnehezíti az ellenzéki kortesek guerillaszerű eljárása, hogy majd a megye egyik, majd a másik végén felbukkannak, majd együtt, majd elválva külön-külön zengik szírién dalukat adók, törvények és hivatalos tekintélyek ellen. Ellenzéki hírlapjaik áhírek terjesztésével, a kormány hű embereinek becsmérlésével nevelik pártunk küzdelmeinek nehézségeit, tenyegetik az embereket, hogy ne merjenek a szabadelvűpárt érdekében működni, mert proscriptio listájukra fognak kerülni és kegyetlenül leszámolnak velök, ha majd a „mérsekelt” ellenzék órája üt. A szabadelvűpárt hívei csüggedetlenül küzdenek a nehéz helyzettel, mert általános a meggyőződés, hogy ily alszerű harcra a „mérsekelt” ellenzék nem országos érdek, nem a haza érdeke, hanem csak személyes érdekeik tüzelhetik. Ilyen izgalom végeredményei kiszámíthatatlanok; a felelősség érte nem az európai anarchicus mozgalmakra hárul vissza, hanem azokra, kik ajkukon a haza szent nevével, a közérdek szolgálatával, szívükben ádáz és vak gyűlölettel a fennálló kormány ellen, gyújtó szikrákat szórnak a fogékony nép keblébe, — mely utóvégre az őket mérsekítő értelmiséget ellenségének fogja nézni és ellenükben a követre apellálni, hogy majdan a szoldateszka szuronyaihoz kell segélyért fordulni a szuverén jogot gyakorló honpolgárok megfékezésére. Korteshadjáratok nem a felvilágosodást terjesztik, hanem bilincseiből felszabadítják a legelemibb szenvedélyeket. Erre sem meggyéknék, sem az országnak szükségére nem volt, jó ügyet nem így szokás szolgálni.

A verbászi választókerületből írják nekünk: Itt járt az öreg Pulszky és rendre meglátogatta a kerület községit. 5-én Topolyán kezdte, Hegyesen, Szeghegyen, Feketehegyen folytatta, s szombaton reggel Kulán bevégezte körútját. A programbeszéd olyan volt, mint minden ellenzéki: szidta a kormányt, s kifogásokat tett annak egyes intézkedései ellen; ami annál könnyebben sikerülhet mindenkinek minél kevésbé ismeri a theoria és praxsis, a jóakarát és jóeredmény közötti távot nagy hézagot. Egy ponton azonban kivétel nélkül megütöztött e kerületnek csekély kivétellel keresztény és túlnyomólag katolikus lakossága — azon, hogy ez a különben jeles férfi, aki egyuttal a szabadkőművesek főfő páholy-mestere, nem átalotta ilyen túlnyomólag katoli-

kus kerületben leplezetlenül kimondani, hogy azon vallásfelekezeti nélküli pártnak híve, mely sürgeti az általános kötelező polgári házasítást és így el van tőkélve a túlnyomólag katolikus vallású választók valóságos meggyőződésén csorbát ejteni, szent örökségüket jellegéből kiforgatni. Azt hiszem nem csodálom, ha kijelentem, hogy ezen — meglehet elvi álláspontot — kerületünk katolikusai még az esetre sem fogják magukévá tenni, ha egyes plébániák, mint például a topolyai, meg is felelkeznek az állásukkal járó és saját jól felfogott érdekében kívánatos konzervativizmusról és azon illedelmi kötelekről, mely nekik parancsolja a ráemlékezést arra, hogy éppen biboros főpásztorunk volt az, aki a magyar főrendiház nevében köszönetet tolmácsolt a kormányhoz hazafias és önmegtartózkodó működéséért. Az alapság természetesen nem folytathat helyesen más politikát, mint főpappai, s így nemcsak külföld, hanem — kivált a jövőt eltekintve — érthetetlen is az a külön álláspont, melyet biboros főpásztorunknak a választásokat illetőleg határozottan, s tényleg körvonalozott katolikus álláspontjával szemben, némely — szerencsére csak némely — plébánia eltolgalt. Kulai.

Hegyes-Feketehegy, június 7. Kármán Lajos, a verbászi kerület képviselőjelöltje, tegnap Topolyára érkezett. A jelölt fogadására számos kocsi és díszfogaton, az összes intelligencia vezetése alatt, sok választó ment eléje. A megérkezés után Kármán a lakosság legnagyobb részének jelenlétében elmondta beszámoló- és programbeszédét, mely általános tetszéssel és éljenzéssel fogadtatott. A jelölt ma Hegyesre ment, hol nagyszámú hívei szintén a legkitüntetőbb szíves-szettel fogadták. Fehér ruhába öltözött leányok korszort és virágot szórak kocsijába. Lunen a választók 100 kocsiával, lovas banderiummal imponans menetben kísérték át Szeghegyre, hol ma délután tart beszédet. A lelkesedés általános.

N.-Palanka, június 7-én. A „Z. és V.” legutóbbi számának vezércikkében többek között az is befoglatatik, hogy az ellenzék győzelmé a tovarisovai választókerületben „biztos”. Hiszen jelölt sine eddigéle a habarékpart részéről felállt! Már most, ha a mi kerületünköt tétetik téves állítás, a melynek ellenzékjéről valamennyien meg vagyunk győződve: mennyiben lehet hitelt adni a t. cikkirő elbizakodottságában más kerületekre vonatkozólag tett megjegyzéseinek? Dacára annak, hogy Mártonfi és Szemző Gyula a mai napon ide megérkeztek (kik is, minthogy fogadtatásban sem részesültek, a „Duná”-ban szállottak le) — e kerületért nagy érdemeket szerzett Gromon Dezső megválasztása kétségtelen.

Sürgöny, 6. Becse, június 8-án. A függetlenségi párt jelöltje, Papik Miksa, ma Hely Ignác és Popovits Döme kíséretében itt megjelent. Beszéd Hely és Popovits, amaz higgadtan, ez tüzesen; de az éljenek és feltűnőleg a zsviók nem igen akartak hangzani. Az elért eredmény semmi, mert Popovits Vazul szabadelvűpárti jelölt megválasztása biztos és ezzel szemben kárba vesz a függetlenségi minden igyekezete, még az is, hogy a jelölt mellé Budapestről és Zomborból hoztak segítséget.

Szenttamás, június 8-án. Vasárnap nyolc óra tájban több fellobogzott kocsival a piacon látható, melyek némi tétovázás után a község végén, valami kurtakocsimában állapodtak meg. Nem sokára lehullt a lepel és az orákulum egész meztelenségében mutatkozott. Hármán valának együtt és az első felvonás kezdődött. Papik Miksa a kocsi kúszóján kezdte el szónoklatát, melynek tartal a körülbelül ez: Minden teremtmény a nagy természetben szabad akarattal bír, a féreg önállóan szabadon mozog, csak mi vagyunk a mozgásban megakadályozva; vegyünk a férgektől példát, legyünk mi is szabadok, önálló, függetlenek; segítségük győzelmére a függetlenségi zászlót, azután boldogabb kor következik. Szt. István, Nagy Lajos, Mátyás, mindnyájan iparkodtak egy független Magyarország létesítésén stb. Utána Hely okosabban és szebben beszélt, mondván: Hiszem és meg vagyok győződve, hogy sürgönyöznek a függ. pártnak: Győzött Papik Miksa. Hanem ezt a sürgönyt csak tréfából fogja valaki feladhatni. Majd Popovits Döme, előbb magyarul azután sberbül elmondá érdemeit, hogy ő már 25 év óta a szerb nemzetet tollával szolgálja. Az egész futó vásár alig 3/4 óráig tartott s éljen a balpárt kiáltása közben Becsére vonultak.

Bogojeva, június 8-án. Ép most tartotta itt az ugynevezett közigazgatási alapon álló mérsekelt ellenzéknek jelöltje, Hevessy Bertalan program beszédét. A beszéd legfeljebb 40 szóból állott, a szónok megtisztelve érzi magát a fényes fogadtatás által és a Mária-társulati lányok által keblére tüztöt nefelejt nekik mindvégig symboluma leand és e választó kerületet el nem feleli soha. Ennyiből, tán még a szavak számát tekintve sem állott többől program beszéde. Utána Rudi bresztováci orvos áll az emelvényre és semmit sem érő üres frázisokkal szólott a néphez, mint pl. hogy a kormány egyik községnak bikát, másiknak csődört ígér, csak hogy kormánypárti jelöltre szavazzanak. A kedélyeket felizgató az a szava, hogy a megyei urak, szolgabíró stb. pressziót gyakorolnak a népre és „el áll” kiáltások voltak hallhatók. Igaz, hogy a nép, mint ő megjegyzé, nagy számban gyűlt össze; de csak azért mert hát éppen vasárnap van. De különben is az ily semmit mondó beszédek csak a szavazással nem bíró együgyű csöcselékre voltak hatással, csupán az érdekből korteskedő vezér-éljenzék, de a józan gondolkodású, higgadt, szavazati joggal bíró polgárság, az üres frázisokat kineveti. Dr. Vojnits mint a polgárság színe-javának szavát bíró jelölt, aggodalom nélkül nézheti, mint törekszik az ellenpárt ónmaga alá ásni a földet. Vojnits megválasztása két ségtelen; mert itt a hol az ellenzék eddig túlsúlyban volt, legnagyobb részt Vojnitshoz pártoltak.

0-Kanizsáról írják: Dificielle est satiram non scribere! Az ó-kanizsai választókerületben is megindult a választási mozgalom. A kormánypárt jelöltje f. hó 3-4-én tette meg körútját s mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadtatott. E kerület, noha abban a kormánypárt többségben van, mégis mindig függetlenséginek volt kikiáltva. Hanem a függetlenségi éke idén voltak olyan okosak, lemondtak a reményről is, hogy jelöltet állítsanak; elveiket szegre akasztván, a habarékpart szárnyai alá bujtak; a kormánypárt

többsége elől, mint csirkék a kotlás alá, kérvén a habarékot, hogy az ő hazafias elveiket mentse meg. A habarék persze nem oly félénk, mint a függetlenségi, neki rugtat, előszedi a párt nagy embereit, Szemző Istvánt, Szakál Adorjánt, mint úttörőket, s leküldi őket Adára, hogy az irányadókkal értekezzenek. Nagy volt az öröm, midőn Szemző megígérte, hogy kivánságukat a párt figyelembe véve, nagy embert állít nekik jelöltül, aki nem más, mint maga Szakál Adorján, ki után az összes választó kerületek török-zúzzák magukat. Azóta a párt tótágast áll örömben s alig várja, hogy Adorján ur programját elmondhassa. Azt halljuk, hogy a legközelebb lesz is hozzá szerencsénk s maga Apponyi fogja őt bemutatni, hozván magával még számos habarékú notabilitást, kik mind szívvel, lélekkel fogják a jelöltet ajánlani. Azt hiszik, hogy Apponyi, ha komolyan korteskedik pártja mellett és megfogja ismerni Adorján urat s még, ha meghallja beszédét, ha rossz éleket nem akar a választások alkalmából csinálni, a Tiszát gyalog lépi át, s így igyekszik a legközelebbi vasúti állomásra, otthon a tükörbe néz és elmondja magamagának, no Albus, evel ugyan eszmadiát fogtál. Igazán nem tudja az ember felfogni, hogy Apponyi mint tudja magát ilyen absurd dolgokba belelovaltatni. A kormánypárti jelölt megválasztása biztos — még Szakál Adorján ellenében is.

Berecz Károly Bogojeva derék jegyzője vasárnap faluja összes választóihoz a következő szívből fakadt szívhez szóló beszédet intézte: Tisztelt választó polgárok, kedves barátaim! Apponyi Albert gróf urnak szívtel tett felhívására én határozottan kijelentem és ígértem, hogy nem fogok senkit e község választó polgárai közül szabad választási jogának gyakorlásától, hivatalos állomásomból kifolyólag fenyegetéssel arra bírni, hogy meggyőződése ellen a szabadelvű párt jelöltjére dr. Vojnits István urra szavazzon.

Higyjék el kedves barátaim, hogy a most elmondott ígéretemet könnyű szívvel tettem, és higgadt gondolással, örömmel tehettem, mert ismerem és tiszteltem a törvényt, mely a választó jog szabad gyakorlásáról szól; mert elvem és hazafias meggyőződésemmel ellenkezik az ellenkezőnek cselekvése.

De azon körülmény, hogy e szabad hazának én is jogokkal bíró szabad gyermeke, így hát e községnek választó polgára vagyok, noha a jó Eg nem áldott meg oly fényes anyagi és társadalmi állással, ha nem is ruházott fel oly szép ésszel és oly ragyogó ékes-szólással, mint a milyennel Apponyi gróf ur megáldva és felruházva van; de mivel nekem is van, ép úgy mint ömlősságának nemesen és hazafiasan érző szívem, mellyel oly tisztán és igazán szeretem édes hazánkat és a magyar nemzetet mint ő, vagy bárki más e széles hazában, tehát azt hiszem, hogy nyíltan szólnom nekem is szabad.

En határtalan tisztelője vagyok Apponyi Albert gróf urnak, bámulom kitűnő szellemét, elismerem őzzellen hazafiságát és tiszteletben tartom elvi meggyőződését, mert én is követelem, hogy elveimet és politikai meggyőződésem mindenki tiszteletben tartsa mindaddig, míg azok igazak és őszinték; de politikai meggyőződés nem osztom és az ugynevezett közigazgatási alapon álló mérsekelt ellenzék elveit nem vallom, mert e pártnak a kormány ellen szórt azon vádjait, hogy a jelenlegi kormány politikája rossz, hogy a kormány hazánk jó voltáért és felvirágzásáért mit sem tett; és hogy e kormány könnyelműen gazdálkodott, haszontalan célokra marokkal szúrta a pénzt — nem hiszem és határozottan visszautasítom mindaddig, a míg hazánkban szerte apostolkodva járó jó urak programjában beszédjökben, — mely nem áll másból, mint a kormány rágalmaszából és a békeségben élő polgárok nyugalmának feldúlásából — reá nem mutatnak azon módokra és eszközökre, melyekkel ő jobb politikát teremteni, helyesebb gazdálkodást üzni és honunkkal együtt bennünket boldogítani tudnának.

Kedves barátaim! itt van a bökkény, mert kicsinyleni, mindent helytelennek mondanai és rágalmaszni igen könnyű dolog, de a bajokra magunka rámutatni és megmondani, hogy e bajokon miként lehetne biztosan segíteni: ez igen nehéz és arról az ellenzék nagy bölcsen hallgat, mert nem tud rá kadenciát, nem tud rá módot és mert az annyiszor hánytorgatott bajok legnagyobb része csak a túlszágott képzeletben van meg; hiszen azok, kik iparkodnak: szorgalmuk által napról-napra gyarapodnak és csak azok mennek tönkre, a kik a dolgot kerülik és a kik az Isten helyett a spiritust imádják. — Van ugyan egyes kisebb bajok, melyeken segíteni nem lehet, mert ezeket a kormány, mint eredendő bünt ügy örökelte, és mégis mindezekért után úttélen a felkor-bácsolt pártszervevény által elvakított, mindig csak a jelenlegi kormányt szidják. Apponyi Albert gróf ur igen szépen elmondotta nekünk remek beszédjében, hogy adóink, közterheink és különféle illetékeink 9 év alatt mennyire felszaporodtak, — de azt szíves volt elhallgatni, hogy ha ő kormányra jut, melyik adót fogja eltörölni, melyiket leszámítani, hogy hazánk minden tekintetben el volt maradva, hogy a mostani kormány a közlekedés, közigazdaság, ipar, kereskedelem, művelődés és a népnevelés emelésére e 9 év alatt mennyit költött, hogy édes hazánkat más művelt államokhoz hasonló színvonalra emelje, hogy más művelt államok által századok óta barbár országnak csúított édes anyaföldünket a gúnytól megmentsé és egész művelt Európa előtt irigylésre méltóvá, virágzóvá tegye. Nagyon rossz volt tehát ömlősságának azon hasonlata, mellyel országunkat a férges fához hasonlították, mely csak rossz gyümölcsöt terem; én hazánkat egy szépen virágzó fához hasonlítom, melynek plántálása, nevelése és művelése sok időbe és nagy költségbe került ugyan, de igen jó és örökbecsű drága gyümölcsöt fog teremni, egy oly igen-igen szép virágzó fához hasonlítom, melyről most igazán elmondhatná a költő: „Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta.”

Beszédem elején elvem és meggyőződésemről tettem említést, de mielőtt ezekről szólnék, engedjék meg, hogy magamról, habár nem örömet, de szükségszerűleg egyet mást elmondhassak.

En midőn e községben megválasztattam, tett és akarat erővel, kitartó szorgalommal és örömmel fogtam hozzá e községnek siralmas állapotban levő anyagi helyzetének javításához, elhanyagolt hivatalos és magán ügyének rendezéséhez és a lakosság szintén el-

hanyagolt kisebb-nagyobb bajainak orvoslásához. Noha törekvéssel sok akadályokba kellett is ütközni, feladatának nagy részt megfelelt és célokat majdnem elérte. Tudják ezt önköndányan, tudja ezt a közönségnek minden lakosa, mert fölemelt fölve, mindenkinél bátrán a szeméi közé nézve és kezemet a szívemre téve elmondhatom, hogy kötelességemnek mindig híven és becsületesen megfelelek; embertársaimon ott hol csak lehetett segítetttem és hogy közönségem és a lakosságának érdekein kívül más érdekeim nem voltak soha. És mivel büszkén elmondhatom, hogy, a ki bennem bizott és rám hallgatott, az nem csalatkozott és mivel tudom, hogy szavam és tettem őszinte és őszintelen voltában kétkedni alkalmak még nem volt, de fogadom, hogy nem is lesz soha — tehát elvem őszinteségében és politikai meggyőződésem igazságában is mindenki aggodalom nélkül megbízhat.

Elveim a szabadelvűpárt elveivel azonosak, politikai meggyőződésem pedig az, hogy a jelenlegi kormány, mely hazánkat a trespédésből kimentette, a barbár névtől megmentette, virágzóvá és irigylésre méltóvá tette, — további működése csakis áldásdús lehet, mert törekvése édes hazánk boldogítása és a népek jólétének előmozdítása, tehát nyitlan és örömmel mondhatom, hogy én a szabadelvűpártnak és a kormánynak feltétlen és tántoríthatlan híve vagyok és hogy az, a ki velem hisz és érez, az nem fog csalatkozni.

Apoyai gróf ur szónoklata végén még megemlékezett a népek legszebb jogáról a szabad választási jogról, beszédébe szellemesen beszötte a gyermekeket íjlesztő Mikulást, — melyet nálunk hol Bubus hol Bambusnak neveznek — megjegyezvén, hogy a megyei tisztviselők és szolgabíró ily Mikulás-féle fenyegetésekkel törekcsenek a népet eltántorítani választási joguk szabad gyakorlásától; felhívja tehát a választókat, hogy e képzelt fenyegetésektől ne féljenek — melyek nálunk hála az égnek nem voltak, de nem is lesznek, hanem választási jogukat meggyőződéssel szabadon gyakorolják; — de mindamellett nem mulasztja el, ha nem is fenyegetéssel, de követelő hangon megmondani hallgatónak, hogyha már ide hívták, hát most csak tartanak ám össze és egyedül az ellenzék jelöltjére Hevessy Bertalan urra szavazzanak.

Ha tehát a gróf ur a szabad választási jog gyakorlásának elvétől egy kissé eltérve, jogosítva volt hallgatónak követelni, hogy egyedül csak az ellenzék szavazzanak — tekintet nélkül arra, hogy hallgatónak nagy része a szabadelvű párt hívei voltak — nekem is legyen szabad tisztelettel kérni önöket, hogyha szavam őszinteségében hisznek, ha hazánk, anyamegyénk és közönségünk érdekeit előmozdítani akarják, de még azt is hozzá teszem, hogyha szívük is úgy érez: akkor szavazzanak velem, ne hallgassanak a fizetett kortések izgatásaira és ne hagyják magukat az egyes utról üres kortesfogásokkal eltántorítani.

Tehát én mindenki saját józan észére és szívére utalok, tegyen mindenki úgy, amint akar és jónak látja, de én mindvégig, még ha egyedül maradok is, azt fogom tiszta szívvel kívánni: „Éljen Vojnits István országgyűlési képviselőnk!”

Felhívás a Bezdán községbeli választókhöz!

Tisztelt választó polgártársak!

Közeledvén azon óra, a melyben minden választó polgár a következő három évre édes hazánk sorsának intézésére szavazatával befolyhat; — jónak láttuk tehát azon ferde áramlat ellenében, a melylyel az itteni biggadt és komoly polgárok rendes meggyőződésükből részint íjlesztés, részint ámitás, részint be nem váltható ígéretekkel kiforgattak, ezen rövid felhívásunkkal jelezni azon egyedüli irányt, a melynek követését tartjuk csak az édes haza és így közönségünk erkölcsi és anyagi jóléte gyarapításának előmozdítójának s annak megszilárdítójának.

Ezeknek előrebocsátása után az itteni kormány-párti elvtársaink megbízásából indittatva érezzük magunkat arra, hogy a könnyű ellenzékieskedés olcsó mesterségének ellenében, a mely minden legkisebb rosszat meglát és nagyokat hirdet és a meglevő jót teljesen elhallgatja, vagy, ha el nem hallgathatja, rosszat keres benne, — rövid vonásokban esetelni és polgártársainkkal megértetni azon általuk is élvezett a szabadelvűpárt (kormánypárt) akarata szerint évek hosszú során át s különösen az utóbbi években a népek közvetlen javára alkotott törvényeket és ezen törvények üdvös határait.

Eme felhívásunkban csak ama törvényekre szorítkozunk, a melyeknek hatását mi mindannyian a napi életben is látjuk és érezzük.

Lássuk először a katonaságot!

Polgártársak! Önök mindannyian visszaemlékeznek azon időre, a midőn még teljes nyolc évi sorhadi szolgálatot néha semmi szabadságolás és édes övéiknek viszontlatása nélkül kellett a hadseregben tölteniök s nemcsak ily hosszú időt tetlenül vesztettek el, hanem még a munkától is elszoktak s hazajövet sem válhattak többé akvará bár elég munkás polgárokká s e mellett a hadseregnél még nem hivatalos működés közben is csak idegen nyelven beszéltek önökkel.

Mi másképen van ez ma már! Tudják, hogy a szolgálati időtartam csak három évi s ezen három évben is hányszor jöhet haza édes vérük családjaik körébe, míg a régi időben ha hazajött, mi sokszor megtörtént, fiuk önöket, önök pedig őt fel sem ismerték.

Váljon az a régi kormánypárt, mely a szolgálati esztendőnek három évre történt leszállításával kezdte meg országos működését, megérdemli-e azt, hogy önök ma el nem ismerik, a mit valóban tett?

A mit önök látnak és tudnak. S megérdemli-e azt, hogy önök most ellene törjenek s ellene szavazzanak?!

Lássuk továbbá mit eredményezett az országos utak politikája.

Mindannyian még visszaemlékeznek önök azon időre, a midőn őt jó lóval is egy egész nap alatt bírtak csak félig terhes kocsiival s Zomborba a vidék piacára eljutni, terhes kocsiival pedig egyáltalában nem is merészeltek utnak indulni.

Mily másképen áll most a dolog! Ma, midőn kétszer oly nagy teherrel is eljuthatunk oda télen nyáron egyformán rövid három óra alatt s ezáltal nemcsak azt nyerték, hogy kevesebb ígás erővel na-

gyobb terhet vihetnek, de az időnek is felét megnyerték s ezen nyert idő alatt más munkájokat végezhetik.

De az országos utak jókarbantartása eredményezte azt is, (a nagyon előre haladott vasúti és hajózási közlekedés fejlődésével) hogy bárminemű nyers terményüket legyen az: buza, kender vagy burgonya, tetszésük szerinti percen, ha pénzre szükségük van, pénzre tehetik.

Tudva van önök előtt az is, hogy évekké elelőtt ritkaság volt, ha egy hajó itt közönségünkben rakódott meg gabonával, ma azonban több hajó rövid nyolc nap alatt megfordul Budapestről s értékesíti gyorsan termékeiket s mert tudják, hogy gabonájuk mindenkor kész vevőre talál, jobb kedvet is kapnak a földműveléshez, minek következménye az lett ma már, hogy a kormány áldásos működése alatt az anyaföldből két annyit szántanak és munkálnak, mint csak tíz évvel ezelőtt is.

Szántják pedig és munkálják olesón és kétszer oly jól, mint ezelőtt. Mindezen eredmény, mely önök előtt kézzel fogható, tinnen hirdeti a kormánynak önök felől ez irányban tett bölcs és atyáskodó gondoskodását.

S lehetnek-e önök az iránt, ki önökről így gondoskodik hálátlanok s a meglevő jót a bizonytalanért feláldozzák-e és kockázzák-e? Azt hisszük, valamennyien azzal felelnek erre, hogy nem és megvetéssel fordulnak el azoktól, kik ezen tiszta igazság ellen akarják önöket feligaztatni.

De szóljunk valamit személyünk és vagyónunk biztosításáról.

Miután önök a Pizsek és Drandzsó-féle időkre még élénken emlékeznek vissza, de ismerik a múltból az egymás arcát eltorzító koresma verekedéseket is, azt hisszük, eleget értettünk meg önökkel akkor, midőn azt mondjuk, hogy mind ezen rüt bajoknak megszüntét a zsanád törvény által a mostani kormány atyáskodó gondoskodásának köszönhetjük.

Tisztelt polgártársak!

Ma még sokan vannak önök között, kik sem irni sem olvasni nem tudnak, — gyermekeik között azonban egy sincsen, a ki irni, olvasni és pedig jól ne tudna. — Gyalázhatják-e tehát és kicsinyelhetik-e önök józan észrel azt a kormányt, a mely az iskola-törvény által önök gyermekei pontos tanításáról gondoskodikva, azokat az iskolába hajtja. — Önök közt sokan rovással írának még, de gyermekeik, kik a rovást csak hírből ismerik, — kísérik önöket. Hát ez nem haladás!

Tisztelt polgártársak!

Nemde úton-útfélen hallani önök ajkáról, hogy mennyire el-zegényednek s hogy maholnap már össze-rokadnak az elviselhetlen közterhek súlya alatt! De honnét van ezen elégedetlenség? Onnét, mert az emberiség telhetetlen s minél többje van, annál többet kíván, s minél jobban megdolga, annál inkább vágyakozik a még jobb után, — a jellel soha sincsen megelégedve.

Ezt mindannyian tapasztalhatják önök önmagukon, kik közül az, aki nem könnyelmű, részeges és nem lusta, mindannyi jobb módban van, mint a melyben szülői hagyták s mind ezzel még sincsenek megelégedve, hanem jobb után vágyakoznak.

A jobb mód, a vagyonosodás meglátszik önök ruházatán s lakházukon is Hiszen ma egy nagyobb családnak a ruházata felér az ezelőtti egész utcával s nem is haz az, a melyben nincsen meg a finomabb bútorzatú éksztra szoba, melyben bizony sok oly pénz fekszik, mely hasznot nem hajt s csodák csodája önök mégis azt mondják, hogy össze-rokadnak a közterhek alatt, holott pedig, hála Istennek, fényezésre is van hasznot nem hajtó befektetett tőkékük!

Vajjon nem ellentmondás-e ez s nem-e kigúnyolása a kézzelfogható igazságnak.

Fékezni kell a telhetetlen s kapzsi vágyakodást s a kedély is nyugodtabb és elégedettebb lesz.

Az ellenzéknek egyik nádpártpája a kormánypárt ellen az adószaporítás nagyítása. Pedig jól tudják önök, tisztelt polgártársak, hogy a jelenlegi kormány-párt törölte el a napszámos osztálynak több millióra menő adóját, de tudják azt is, hogy a jelenlegi kormány dolgozta ki az utolsó éveken azt, hogy az önök földadójá, jóllehet ma már kétszerannyi földet szántanak, mint ezelőtt, mégis legalább egy ötödrészzel lejjebb szállt s ennek folytán ezen leszállított egy ötödrészzel kevesebb a közköltség és az általános jövedelmi pótlódó is.

Azt mondja önök közül egy öreg gazda, hogy a kormány kénytelen volt ezt tenni, mert az ellenzék szaporodása kényszerítette erre.

Édes öreg barátunk, önt ennek elhitetésével nagyon lépre vezette valaki, mivelhogy a kormány ezen adóleszállítási munkához már évekké ezelőtt hozzáfogott s folytatta szünet nélkül maig, míg be nem fejezte.

Tehát az ellenzék erre a kormányt nem kényszerítette, mert, ha a kormány az ellenzék kényszerének bármikor is enged, akkor már többé nem kormány.

De nemis szaporodott az ellenzék, hanem szaporodott borizú hangú lármája, — dobbal pedig, mint önök is tudják, nem lehet verebet fogni.

De álljon itt az ellenzék szaporodásáról egy országos hírlapnak a mostani képviselőjelöltek számáról összeállított kimutatása.

Ezen hítelek kimutatás szerint a kormánypárt még akkor is 100 taggal többlet rendelkezik, mint az összes keverhetlen víz és olajból álló ellenzékiek, ha ezeknek a ma már felállított összes képviselőjelölte mind egytől-egyig meg is választatik.

Ez jele annak, hogy az ország többsége a mai állapotokkal meg van elégedve s kormányváltoztatással nem akar zavart előidézni.

Ne hagyják tehát önök se magukat elámitani s ígéretekkel félrevezettetni! Vessék vissza a nyomorult lélekvasárlónak azt a rongyos bankót, melyet önöknek különféle ürügyek alatt kínál, mert ha elfogadják, örökké fogja önöket furdalni és nyugtalanítani az azzal beszennyezett lelkiismeretük.

Csak még egyet önökhöz, tisztelt polgártársak! Az ellenzék gróf Apoyaitól hallották önök, hogy az adókat kevesebbit nem lehet!

Mit akarnak tehát önök az ellenzékieskedéssel elérni, midőn az ellenzék egyik vezére maga kijelenti, hogy a mostani kormány nem terhelte túl önöket adóval!

De mit szólunk iparos polgártársainkhoz, kik az új ipartörvényt nem ismerve, zúgolódnak ellene!

Ezeknek azt mondjuk, hogy a mely kormány az első ipar törvényt a mostanival hatályon kívül helyezte, javítani fogja ezen mostanit is ott, a hol nem fog jónak bizonyulni. Különben ezen új törvénynek életrevalóságát mult hó 31. napján maga felséges királyunk is meg-millette ezen szavaival: „Remélem és óhajtom, hogy a legújabbban létrejött ipartörvény a fejlődést még jobban elő fogja mozdítani, úgy amint azt a becsületes munka megérdemli és az egész ország java igényli.”

Tisztelt polgártársak!

Midőn hinni merjük, hogy ezen megcáfolatlan tényeket tartalmazó felhívásunkkal meggyőztük önöket az ellenzék ámitásai tarthatatlanságáról, — arra kérjük önöket, hogy a választás napján a világhírű kormánypárti jelöltünk **dr. Matlekovics** urra szavazzanak az édes haza, a község és így az önök jól felfogott érdekében is.

Kelt Bezdánban, 1884. június hó 6-án.

A bezdáni kormánypárt nevében:

Molnár Ferenc, jegyző. Mészner István, elnök.

Doroszló, 1884. június 8. Ma délben az apatini választókerület szabadelvű párti hívei, élőkön az apatini választókkal, nagy számmal fényes körmenetet tartottak községünkben.

Gr. Zichy Jenő megígérte, hogy meglátogatja az apatini választókerületet, de útjában megbetegedvén, Reichl Péterhez egy terjedelmes levelet írt, melyben fontos okokból a haza java tekintetéből lelkesen felkéri a kerületet, hogy dicső jelöltjüket Matlekovics államtitkárt válasszák meg újra képviselőjükké.

Bár mennyire örültünk jöttüknök, mégis igen sajnáljuk, hogy gr. Zichy Jenőhöz, kit ezen alkalomra várva vártunk, közbejött betegsége miatt nem lehetett szerencsénk. Vajha láthatta volna őt falunk népe s ismerte volna meg azon magasztos szívű férfit, ki önzetlenül fáradozik s nagy áldozatokat tesz azon célból, hogy növekedjék a magyar közgazdaságnak éppen úgy, mint a magyar iparnak ügye, hogy így megvetve legyen a nemzet anyagi jólétének alapja, biztosan emelkedhessék fel az alapon annak szellemi haladása, műveltsége. Mily méltó szavakkal esetelte volna ő Matlekovics Sándor szeretett képviselőjelöltünk nagy tudománnyal párosult óriási munkásságát, önfeláldozó tevékenységét, melylyel éppen úgy mint ő, életét s dicső tehetségeit a magyar közgazdaság, ipar és az ezek fejlődésére szükséges kereskedelem ügyének, felvirágoztatásának szenteli. De bár nem jöhetett ő el, kerületünknek egy jeles fia. Hegyesi Ferenc ur, bezdáni választópolgár, dicsőre méltó ügyességgel s szívvel jött lelkesedéssel igyekezett pótolni a nagy hazafi hiányát.

Amint megérkezett a körmenet, vezetve a doroszlói, valóban díszes díszőrség által, a község házában egybegyűlt nagyszámú nép közt fehér ruhába öltözött ifjú leányok fogadták, az Apatin-kerületi szabadelvű párt elnökének s alelnökének két szép virágcsokrot nyújtva át; majd előttük s a kíséretökben volt ünnepi szónok előtt virágokat hintve, őket az emelvényező kísérték, hol, miután Reichl Péter, apatini köztisztviselőben álló birtokos s a szabadelvű párt elnöke, kimentette gróf Zichy Jenő távollmaradását, átadta a szót Hegyesi Ferenc urnak, ki azután népszerű, lélekkel jött szónoklataival a hallgatóság figyelmét lebilincselte. Beszéde, melyben a kormány, illetőleg a mult országgyűlésen többségben volt szabadelvű pártnak a nemzet anyagi jólétére tett jótéteményeit vonzónan esetelte, általában nagy tetszéssel találkozott s észrevehetőleg növekvő hatást tett. Legjobb tetszettek beszédének azon részei, hol arról szólt, hogy a szegény munkások az egész hazába teljes adómentességet nyertek, s hol továbbá azt fejtette ki, hogy mily nagy jótéteményben részesült e község a kormány azon atyai jó indulata által, hogy a telkes birtokok egyeteme a határjukban levő kincstári földet megvehette. A beszéd végén a közönség kitörő lelkesedéssel éltette Matlekovics Sándort, így adva kifejezését azon hó vágyának, vajha újra szerencsések lehessünk azon kiváló kitüntetésre, hogy Matlekovics legyen ismét országgyűlési követünk.

A szónoklat után a díszőrség s a falu említett kedves leányai elkisérték a körmenet tagjait a nagyvendéglőbe. Ebből után folytatták útjukat Ó-Szapár felé, s a hosszú díszes körmenet, melynek tagjai értelmes s a haza terhet viselő polgárokból állottak, ugyanazon megható benyomást tette reánk, mint midőn őket fogadtuk.

Körrendelet. Azon botrányos kihágások, melyek legközelebb több helyen elkövetettek és a melyek a szabadszótnyilvánítás tetteleg megakadályozása és a nyugodtabb honpolgárok megfélemlítésével a választások eredményének befolyásolását és meghamisítását célozzák — kötelességemmel teszik, miszerint utasítsam a törvényhatóságot, hogy felelősség terhe alatt azonnal intézkedjék az iránt: hogy a különböző elvű és nézetű képviselőjelöltek fellépései és beszédei és általában a képviselőválasztási mozgalom törvényes nyilvánulásai alkalmával — a nézetek szabad elmondása semmiképp se gátoltassék; az pedig, hogy a felháztított tömegek erőszakoskodásához nyúlhassanak, minden viszonyok között és minden eszközzel lehetetlenné tétessék. Utasítom: hogy mindazok ellen, kik ily törvénytelen és gyalázatos eszközök használatát megkísérlétek — vagy arra bujtogatnának — elv, nézet és személyválogatás nélkül minden a törvény által megengedett eszközöket alkalmazza arra nézve, hogy ezen büns szándékukat végre ne hajthassák. Utasítom: hogy ha bárhol tettelegességek mégis előfordulnának, a résztvevők megfenyítése iránt azonnal a legszigorúbb eljárás foganatosíttassék. Utasítom: hogy mindazon hivatalos közegek ellen, kik e tekintetben mulasztást, vagy éppen részre hajló eljárást tanúsítanak, a törvény által előírt fegyelmi eljárást azonnal alkalmazza; és a tényálláshoz képest az illetőket további elbánás végett esetleg a törvényes bíróságoknak adja át. Meg vagyok ugyan győződve, hogy a törvény-

hatóság maga is átlevén hatva ezen eljárás elkerülhetlen szükségéről, hogy ezen gyalázatos kibágások ismétlése, úgy a szabadság, mint a nemzet jó hírve érdekében minden módon megakadályoztassanak, jelen rendeletem legfontosabb végrehajtását hazafiai kötelességének fogja tartani, mindazonáltal kijelentem azt is: hogy azon nem várt esetben, ha ez nem történne, a törvényben gyökerező teljes hatalmat kötelességem szerint érvényesíteni fogom mindenki ellen, személy és állásra való tekintet nélkül, — ki ezen rendeletet ellen vét, vagy ki mint tisztviselő, elüljáró, ezen rendeletben megjelölt intézkedéseket, illetőleg, a törvény által is parancsolt kötelességét nem — vagy hanyagul teljesíti. Együttal meghagyom azt is: hogy jelen rendeletet, minden város és községben haladéknélkül kihirdetessék, és a választók, a hatóság által is megnyugtathassanak, hogy ott, a hol szükséges, fegyveres erő által is biztosítani fog az, hogy választási jogát mindenki minden tartózkodás és féltelen nélkül szabadon gyakorolhassa. Budapest, 1884. június 5-én. Tisza s. k.

Hirek.

A zombori polgári kaszinó-egyleti dalárda által június 8-án megtartott dal- és táncestély — sikerültnek mondható. A program minden egyes pontját zajosn megtapsolták, s a résztvevő hölgyek pompás rózsacsokrokat kaptak. Különös említésre méltó a vegyeskar által előadott „Népdalok”. Lovich Aranka k. a. által énekelt „Serenata” és Thim Flóra k. a. által énekelt „Ha ő nevet”. Lovich Aranka k. a., mint a közönség jól ismert kedvence, elfogulatlanul lépett ezuttal is föl és a szünni nem akaró tapsokat kedves énekével kiérdemelte; Thim Flóra k. a. erőteljes és gyönyörű hangja pedig a legkövetelőbb várakozást is kielégítette és a közönséget zajos tapsokra ragadta. Az előadást, Herczenberger Sándor vig zenéje mellett, kedélyes tánc követte.

Kohút Henrik III-ad osztályú kir. mérnök II-od osztályúvá léptetett el június elsejével.

Hymen. Preszly János, Kerynaja község érdekes jegyzője, eljegyezte Tarczay Mór, közbecsülésben álló polgártársunk kedves leányát, Cornéliát.

A zombori állami főgimnázium építését a nm'gü miniszterium Dötzer Lipót, helybeli méltán jeles hírű építészre bízta. E hírek bizonyára örülni fognak mind azok, ki e nagy megye metropolitában egy külsőleg is imponáló gimnázium lételet hazafiai magasabb szempontokból is jelentőségteljesnek találják.

Bajai hírek. A lőker megnyitása pünkösöd másodnapján történt, melyet este tánc követte. Az érettségi vizsgálat június 16., 17. és 18-án fog megtartatni.

Márfly Agoston miniszteri tanácsos és Dragonescu Dömjén min. titkár e hó 7-én városunkban jártak és a pénzügyi hivatalokat megvizsgálták.

A vallás- és közoktatási miniszterium Bibits Márk, zombori volt gör. kel. tanító Boszilyka nevű árvájának 50 frtnyi évi segélyt engedélyezett.

A megyei házépítész, továbbá a közmunka azaz: útépítési, betegápolási és székéépítési alapoknak 1882. évi számadásairól, az 1870. évi XLII. t. c. 43 §-a értelmében véleményes jelentés elkészítése végett, Bács-Bodrogh megye állandó választmánya f. évi június hó 11-én, délelőtti 1/2 órákor, a megyei palota első emeleti kistermében ülést tartand.

A felső-kovili segédjegyzői állásra Jovanovits József lett megválasztva, a ki állását 3-án el is foglalta.

Fölker József, Katymár község derék aljegyzője, legtöbb kilátással bir az üresedésben levő szentistváni jegyzői állomás elnyerésére.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium Milla Márton, apatini tanítónak selyemgubók bevéltására 10,000 frt utalványozott.

A helybeli tűzoltók által, f. hó 7-én, szombaton, a Sikara-erdőben megtartott tavaszi mulatság igen jól sikerült. Délben még sokakat ijesztgetett a meg-megújuló nyári pászta eső, azonban délutánra kiderült és a tűzoltók fél háromkor saját zenekaruk vig zenéje mellett a város házában levő őrtenyárról kivonultak. A mulatság a gyönyörű holdvilágos éjbe is benyúlt és átlag véve reggeli négy óráig tartott fesztelen jókedv által fűszerezve.

Hymen. Dr. Frankl József almai orvos pünkösöd vasárnapján vezette oltárhoz Spitzer Teréz kisasszonyt, Spitzer Albert bajai gyártulajdonos kedves leányát.

Grósz Gusztáv, fáradszónál tevékeny szenttamási izr. tanító e hó folyamán „Machane Izrael” cím alatt a zsidók történetét, liturgiáját, időszámítását és hittanát fogja közrebocsátani. Mi ezen vállalatot annyival inkább örülünk, mivel eddigél honi nyelvünkön csak a zsidó történelem és hittan jelent meg, itt pedig ezekhez még a szertartást és időszámítás is fog csatoltatni. Kitévő szakfőnök elismerőleg nyilatkoznak e munka felől.

A helybeli derék Georgievits családot ismét súlyos csapás érte; ugyanis szombaton kisérték örök nyugalomra a kedves és művelt Szidi kisasszonyt, ifjú életének 21. évében. A derék család hamarjában immár harmadik tagját veszti el tüdővészben.

Értesítés. A nm'lságú vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur f. évi 19,475. sz. a. kelt rendelete folytán Baján az állami tanítóképzésben, a magyar nyelvben járatan néptanítók számára magyar nyelvi pótanfolyam fog tartatni. E pótanfolyam július hó 7-én nyitattik meg és tart hat hétig. Minden tanító kap a pótanfolyam tartama alatt 70 krnyi napi-díjat. Felvételre csak tényleges szolgálatban levő tanítók számíthatnak. A pótanfolyamban résztvenni kívánó tanítók illetve tanítónők folyamodványukat f. évi június hó 30-ig hozzám küldjék be. Zomborban, 1884. június hó 7-én. Czirfusz Ferenc, s. k. tanfelügyelő.

Építési vállalkozóknak. A helybeli dohányárudarak-tár épületen szükségelt kömüves- és ács munkakézi javítások eszközzése végett f. é. június 11-én d. e. a kir. adóhivatalnál nyilvános árlejtés fog tartatni. Kiáltási ár 1470 frt., bánatpénz 147 frt.

Ajánlkozó. Egy tanárviselt ember, ki a gym-náziumi tárgyak bármelyikéből sikeres korrepetíciót adhat, ajánlkozik szünetidőnk át magánórák adására.

Pályázat. A zentai kir. adóhivatalnál III. oszt. adótárnoki állomásra pályázat van hirdetve.

A bajai r. k. néptanító-egylet évi nagygyűlését június 3-án (pünkösöd utáni kedden) tartotta; mely alkalommal a vidékről a lelkesek, tanítók és tanítónők igen szép számmal jelentek meg. A tárgysorozat: 1. A gyűlést ünneplés mise előzte meg, melyet Berényi Dániel apát-plebános a plebánia templomban végzett. 2. Azután pont 9 órákor gyűlés megnyitást elnöki beszéddel a belvárosi iskolában. Berényi Dániel, mint az egylet vezére, elnöki beszéddel a jelenvoltakat üdvözölte és a gyűlést megnyitónak nyilváníttotta. Megnyitó beszédében igen szépen emlékezett meg az egylet alapítójáról, a halhatatlan emlékü Kubinszky Mihályról; nemkülönbön biboros-érsekünk Haynald Lajost, kihez távirat is küldetett az alkalommal, melyben atyai áldását kéri az egylet tagjaira. Együttal röviden, de velős beszédet tartott az egylet fenállásának 10 éves történetéről, mely 1874-ben alapított; felemlítvén azokat, kik az egylet létesítésén, annak felvirágoztatásán fáradoztak; névszerint: Kubinszky Mihályról meleg szavakkal emlékezett meg; mert ő volt az első, ki az egylet létesítése eszméjével foglalkozott, az első, ki a r. kath. tanfőnököt szövetkezetre buzdította. Kubinszky, a hallhatatlan emlékü tanügybarát volt az, ki a bajavideki r. kath. tanító-egyletet megalapította. Meghalt ugyan, de tettei halhatatlanná tevék őt. Kubinszkyval egyidőben Latinovits Gábor, bajai prépost-plebános szintén egyik életelőlem volt az egyletnek, mint elnök áldásosan működött; a gyűléseket igen tapintatosan vezette. De később kanonokká történt kinevezetése folytán, sajnálatunkra elköltözött; jelenleg tisztelbeli elnök. — Az egylet jelenlegi közseretében álló elnöke Berényi Dániel. 3. Rövid megemlékezés elhunyt Lesediczky Károly kántársról és emlékirat felolvasás néhai Glück Márton egyll. tagról. Lesediczkyról, mint az egylet volt buzgó tagjáról elnök ur tartott rövid megemlékezést, kiemelve annak a tanügy terén szerzett érdemeit. Glück Márton felett pedig Liszák János tartott igen sikerült felolvasást. A gyűlés mindkettő emlékét jegyzőkönyvileg határozta megörökíteni. 4. Intézkedés az egylet 10 éves történetének megírásáról. Küülböző nézetek merültek e tárgynál fel. Némelyek annak megírása mellett, mások pedig ellene voltak. Ennek megállapítása, valjón megírassék-e vagy ne: a választmánynak bízott. 5. A múlt évi gyűlésről felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. A jegyzőkönyv felolvasatott s minthogy helyesnek találtatott, hitelesített. 6. „A mondat és főrészei” ismerteti Zambó János, jankováci tanító. Betegség miatt elmaradt. 7. Miként fejleszandó a gyermek értelmi tehetése? tételről felolvasást tartott Csapláros J. tatabázi tanító. A kezdet szépen indult, de később önmagával jött ellentmondásba. E tárgy vita alá került, mely igen sokáig tartott; míg végre a vitának dr. Boromissza Tibor jankováci és Grün Ferenc szántóvay plebánosok helyes érvekkel véget vetettek. 8. Számtan köréből a felső-tanfolyamnak számára Tóth Mihály borsódi pleb. tartott előadást, még pedig a kamatszámításról. Feladatának tökéletesen megfelelt. 9. A tanulók jutalmazása tételről Matkovits Marián garai tanító tartott felolvasást. Helyes dolgozata elismerésre méltatott és jegyzőkönyvileg megdicsértetett. 10. Olvasókönyveinkről Fonyó Pál értekezett és a II. oszt. tanítói gyűlésről beszámolóját tartotta. „Olvasókönyveinkről” vita alá került, de a vita oly elkeseredetten folyt, se hossza, se vége nem akart lenni; ennek tisztázását a választmánynak bízta. Beszámolóját külön kiadta. 11. 1885. évi nagygyűlésre, mint a jövő orsz. tan. gyűlésre is a kitűzött következő tételek hozattak ajánlatba: a) A népiszkola és közegészségügy. b) Milyen legyen az ismétlő-iskolák könyve falun és milyen a városban? c) A törtek tanítása a népiszkolában. d) A felnőttek oktatása a magyar beszéd elsajátítása érdekében; ezen kívül: e) Az előnyökkel való fejszámolás is. 12. Jelentés a pészta s könyvtár állapotáról és a Bárány-féle síremlékre begyűlt összegéről. Mind helyesnek találtatott, csak a Bárány-féle síremlékre begyűlt összegéről, mint olyan összeg, melyet az illető család visszautasított: az orsz. kath. tanítói segélyalaphoz küldetett el. 13. A III. orsz. tanító-képviselői gyűlésre, mennyiben egyetünk az előkészítő-bizottságba is tagot lett jöszovita felkülden, már most megválasztandó képviselőül Szélig Ferenc bajai és Csapláros János tatabázi tanítók ajánlottak. Az előbbi e tisztséget elfogadta, de Csapláros János családi körülmények miatt az ajánlatot megköszönte. 14. Az orsz. kath. alaphoz járulás, segélyadomány, tisztujtás és egyebek. A gyűlés 100 forintot ajánlt fel a kath. alaphoz, a gyűlést mindjárt meg is kezdték. Fehérvári Péter 25 frt, Szeicz Ferenc szintén 25 frt segélyben részesült. A tisztujtás alkalmával a régiék megmaradtak. A gyűlés d. u. fél 4 órákor véget ért, utána a „Zöldfa” vendéglőben bankett volt. Ez alkalommal felköszöntötte: nagys. Berényi Dániel, biboros-érsekünket Haynald Lajost; Baja vidéki r. k. tan. egyletet. Csapláros János tatabázi tanító nagys. Berényi Dániel apát-plebánost és Valics János madarasi plebánost. Láng Márton csatlajai esperest; tanító és tanítónőket. Fonyó Pál, kalocsai képezdei tanár poharat emelt a kath. tan-egyl. és alap felvirágoztatására, továbbá Schmidt Ferenc tanítóra. Dr. Boromissza Tibor, jankováci plebános a bajai tanítókra. Liszák János dr. Boromissza Tiborra. M. . . . J. . . .

Értesítés. A szabadkai állami tanítóképző-intézetben a jövő 1884/85 iskolai évre a felvételi vizsgálatok f. évi augusztus 30-án s folytatólag — reggeli 8 órától az intézetben fognak megtartani. Felvételnak az első osztályra 14 életévüket betöltött női leányok, kik a felsőnép-, vagy polgári isk. négy osztályát jó sikerrel bevégezték. A jelentkezők felvételi vizsgálatra vannak kötelezve. Folyamodók kérvényeiket; kereszt levéllel, iskolai bizonyítvánnyal, testi épségről szóló orvosi bizonyítvánnyal, és — ha némi eltartási kedvezményben óhajtanak részesülni — szegénységi bizonyítvánnyal, továbbá azon nyilatkozattal felszerelve, hogy állandóan a tanítói pályán kívánnak maradni, a saját megyebeli kir. tanfelügyelőséghez legkésőbb július 1-ig tartoznak benyújtani. A kitűzött határidőn túl s nem rendes úton érkezett, valamint a fentebb körülírt módzatoktól eltérő folyamodványok tekintetbe nem vétetnek. Felvételi vizsgálatra csak azon folyamodók

jelenhetnek meg, a kik arról az igazgató-tanács útján annak idejében értesítettnek fognak. Szabadka, 1884. június 4. Az igazgató-tanács.

F.-Kovilról írjak: F. hó 4-én délután 4 óra körül hirtelen vihar kerekedvén, sok mezei munkást kint ért és így történt, hogy Szávin Mikles négy apró gyermekével és nejevel a kocsit alá menekülvén, a villám sújtotta; azonban ölöhatása csak a lovakat érte, míg a hattagú családot csak érintette.

Hanyatott élet. Kovács István szabadkai születésű honfittársunk, ki a forradalomban mint őrnagy vett részt és Kossuthal jött ki Amerikába, tüdővészben 59 éves korában meghalt New Yorkban. Élete regény volt. Otthon jó körülmények között nőt fel, s idekint, hogy élelmét megkereshesse, a kalapos, majd a szűcs mesterséget tanulta meg. Neje, ki őt a számuízetésben követé, egy szép nap gyermekeivel együtt, egy számuízött magyarral (H. . . . n, ki a fővárosban az utóbbi időkben nagy szerepet játszott s tekintélyes állást foglalt el) elült. A sors csapásait békével tűrő ember ezután az amerikai hadseregbe lépett, hol a négerék felszabadítására folyt háborúban mint ezredes vett részt. A háború lezajlása után Gunther C. G. és fia iületében nyert alkalmazást, mely állomását haláláig biven tölté be. Nevezett cég az elhunyt iránti hálájának kifejezést adandó, az angol lapokban igen szépen emlékezett meg Kovácsról. E—s.

Deutsch Miksa bajai illetőségű újpesti lakos saját, valamint Dezső, Leonora és Géza kiskoru gyermekei vezetéknévénél „Dévai” ra kért átváltoztatása, belügy-ministeriumi rendelettel megengedtetett.

Eljegyzés. Friedman Samu m. kir. államvasuti mérnök Szabadkán, eljegyezte Deutsch Károly budapesti háztulajdonos leányát Szidoniát.

A szabadkai ügyvédi kamara részéről ezennel közhírré tétetik hogy Pilaszánovits Pál zombori ügyvéd Pécsre történt átköltözése folytán a kamarai ügyvédek lajstromából kitöröltetett; Keszevics Károly volt pécsi, jelenleg szt.-tamási ügyvéd pedig abba felvétetett.

Gyakran megújuló sérelmek végleges eltüntetésé céljából több oldalú kívánatra, kivált a vásárosok mesterek érdekében közöljük a következő rendeletet:

Másolat.

Bács Bodrogh megye alispánjától. 11268. szám. Többször fordult elő eset, hogy az elsőtoku iparhatóságok hivatkozva az 1872. évi VIII. t. c. 32. §. egyes vidéki iparosokat, különösen a minden községben tartani szokott u. n. „búcsúkon” iparikkéik elárulásától eltiltattak. Miután különösen oly helyeken, hol sem országos-, sem hetivásáros tartatni nem szoktak, ezen búcsúk egész vásári jelleggel bírnak, értesitem címettel, hogy a nm'ltóság m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak f. é. június hó 21-én 26663. sz. a. kelt magas intézvénye folytán engem arról értesít, miszerint a búcsúk ha csak nem esnek össze a heti- vagy országos vásárral, nem tekinthetők oly alkalmaknak, a midőn az iparosok az 1872. VIII. t. c. 32. §. által nyújtott kedvezményekben részesülhetnek. Az engedélyezett heti- vagy országos vásárok kivül az iparosok készítményeiket, csakis rendes vagy fióktelepeik helyén árusíthatják. Ezek kapcsán meghagyom címettelnek, miszerint közegeivel oda hatni iparkodják, hogy a fentemlített esetek valamelyikével a búcsú nincs összekapcsolva, vidéki kereskedőknek árucikkéik elárulítása semmi esetre sem engedessék meg, és ezt tudomás és mihez tartás miatt közölje közegeivel.

Zombor, 1883. évi július hó 2-án.

Schmaasz s. k. aispán.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS. Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Nemrég Zákó Milán ur, többek jelenlétében, azon állítást koekázta, miszerint tölem vette volna azon hírt, hogy megyénkben egy képviselőjelöltet, körútja alkalmával megdöbálták, — s ide nem tartozó illetlen, sőt meggyalázó kifejezésekkel illették. Ezen, egyrészt a valóságnak meg nem felelő, másrészt pedig, az illető képviselőjelölttel szembeni viszonyomnál fogva, a józan észszel is ellenkező — állításait illetékes egyének előtt, annak idején visszavontam.

Ezen körülményt azok részére, akik előtt ezen alaptalan állítás esetleg hitelre talált volna, — tudomásvétel végett szükségessnek tartottam közzétenni.

Thurszky Jenő.

Megjelent

Bács-Bodrogh megye közönségének névjegyzéke és lakhelye című igen hasznos kézikönyv. Ára o. é. 1 frt. Kapható Bittermann Nándor könyvnyomdájában és a tulajdonosnál Jonás Sándornál Zomborban.

MATTONI-PÉTE
GIESSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitűnő hatásának bizonyult köhögéssnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

163. sz.
végr. 1884.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbírósg 3118 számú végzése által a parabutyi segély-szövetkezet javára Kobetts András és Schmidt Albert parabutyi lakosok ellen 225 forint tőke, ennek 1883 évi július hó 15-ik napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 63 frt 95 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 710 frt 80 kr-ra becsült különféle ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 1241/1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Parabutyon, alperesek lakásán leendő eszközzésére 1884. évi június hó 23-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásghon, 1884. évi június hó 6-án.

Mortenson Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Nincs többé fogfájás!
DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál **Soulacban** (Gironde)

FOG-SZERE

használata által.

Két arany érem, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főltalálva 1873. Boussard Pierre prio által.
1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

Eau de Zenobie
l'incture du dr. Richard
Eau de Phénix I.
Eau de Phénix II.
Gouttes du dr. Thompsen

erősítő, megtartó és egyedül képes a szín viszszaállítására ép úgy a hajnál, mint a szakállnál, azt hajlékonyá teszi és növeszti, 1 palack.
a haj eredeti színének visszaállítása, rögtön siker. 3 frt 1 palack.
kitűnő szer a haj színének visszanyerésére, 2 vagy 3-szori használata minden további eljárás nélkül előtte vagy utána.
ugyanazon eredmé y mint az I. sz., siker 2 nap után.
szakáll-festőszer, könnyű használat és gyors siker.

Lotion vegetale Cephaline, jótékony a fejmosásra egyszersmind a hajnövesztésre.
Annicaline toiletteviz. Egyedüli szer mindenféle bőrbetegségek, kiütések, égések stb ellen.
Parfümök, nagy választéka az ismert angol és francia illatszereknek.
Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizpor, finom illattal.
Glycerine anglaise, kitűnő szer a bőrnél fagyások ellen stb.

Függynökség a nagyban eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindlhofer Robert és Weidinger S. és Zs. uraknál.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségével tisztelettel tudatni, miszerint az eddig

KAUFMAN SIMON

cége alatt fenállott

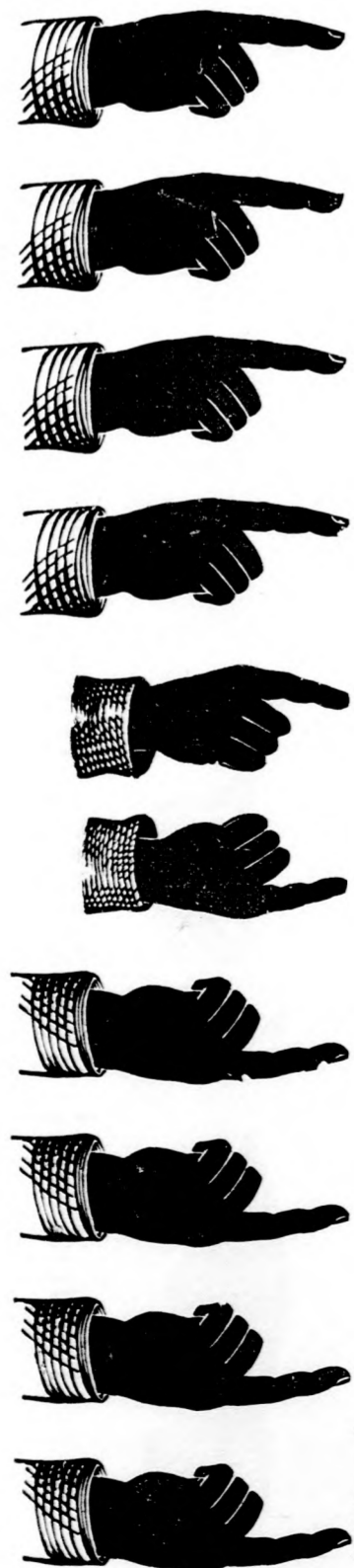
kalap-, szűcs-, szőrme- és női-divat ruharaktáramat
1884. évi május hó 1-étől

a Gromon és Zrinyi-utca sarkán ujonan épült házamba (eddig üzemem átellenébe) helyeztem át.

Jelentvén, hogy t. vevőimet újabb, szebb és teljesebb üzletem, fokozott mérvben képes kielégíteni, maradok tisztelettel

Kaufman Simon
özvegye.

*-2

Birtokeladási hirdetés.

A nagyméltóságn m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1884. évi 12526. szám a. kelt rendelete folytán az alább felsorolt ingatlanok az itt jelzett napokon és időben a zombori m. kir. jóságigazgatóság hivatalos helyiségében szóbeli és írásbeli, és pedig a 10,000 frton aluli becsártnál vegyes, azonfeül csak zárt írásbeli tárgyalás útján fognak örök áron eladtni. — 50 kros bélyeggel és a kiküldési árnak 10%-át tevő bántópenzzel ellátott írásbeli, zárt ajánlatok az összeülő bizottságnál a tárgyalás megkezdése előtt vagyis a kitűzött napon délelőtti 9 óráig nyújtandók be. — Az ajánlatban a megajánlott összeg betűkkel és számokkal világosan kirrandó, és az ajánlattevő által határozottan kijelentendő, hogy a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A feltételek a zombori m. kir. jóságigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — Utó ajánlatok nem fogadtnak el, és azok alapján ha fenntartatnak is, újabb árverés kiírtnai nem fog.

Tétel szám	A birtok megnevezése		Térfogata		Kiküldési ár o. é. forint
	1600	öl	hold	öl	
2051	7	1039			2525
2052	14	700			3552
2073	1	315			624
2074	3	110			1842
2075					286
2076	14	600			68
2089	1	600			575
2090					300
2060			782		132
2067	2	618			3
2068	1	604			2
2069	4	429			5
2096	9	790			2081
2098	25	125			6057
2100					106
2119	7	134			2324
2120	5	800			660
2121	29	260			7845
2136					6400
2145					35220
2146					14800
2153	1710	298			480447
2154	9	640			3873
2164	8	1000			2998
2165					47
2195					5876
2196					26800
2197					6400
2199	490	1042			89986

A m. kir. jóságigazgatóság.

Zombor, 1884. évi május 30-án.

Birtokeladási hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1884. évi 12526. szám a. kelt rendelete folytán az alább felsorolt vendéglők, kocsmák, csárdák és italmérési jogok fognak az itt jelzett napokon és időben a zombori m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében zárt irásos ajánlati tárgyalás útján örök áron eladni. 50 kros bélyeggel és a kikiáltási árak 10%-át tevő bánatpénzzel ellátott irásbeli zárt ajánlatok az összeülő bizottságnál a tárgyalás megkezdése előtt vagyis a kizűzött napon délelőtti 9 óráig nyújtandók be. — Az ajánlatban a megajánlott összeg betűkkel és számokkal világosan kiírandó, és az ajánlattevő által határozottan kijelentendő, hogy a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóságánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — Utó ajánlatok nem fogadtatnak el, és azok alapján ha fentartatnak is, újabb árverés kiírtni nem fog.

Tétel szám	A birtok megnevezése	Térfoglata		Kikiáltási ár o. é. forint
		1600 □ öl	hold □ öl	
1884. június 14-én délelőtti 9 órákor.				
632	Baracska vendéglő és italmérési joggal		842	28500
633	Csataaljai vendéglő és mézszárszék		612	18880
634	Dautovai		742	33220
635	Szántovai " és italmérési jog	1	654	47420
636	Béregi		468	24220
641	Monostorszegh és a Ferenc-csatorna régi torkolatánál a csárda italmérési jog és mézszárszék	1	80	36044
642	Apatini vendéglő italmérési joggal		1168	182000
643	Drávatoroki italmérési jog Apatin közs. határában			2200
644	Szöntai vendéglő italmérési joggal		968	30800
645	Bogojevai		600	43360
646	Gombosi rév csárda " " együtt		435	24000
647	Karavukovai vendéglő és kamaristyei csárda italmérési joggal		666	30300
648	Gákovai vendéglő italmérési joggal és mézszárszék		1025	6450
649	Gyurity pusztai vendéglő és italmérési jog		747	19200
650	Doroszlói 2 vendéglő, melléképületekkel és az ottani szentkúti csárda italmérési joggal	2	752	44992
651	Prigl-szt. iváni vendéglő italmérési joggal és mézszárszék		450	28680
653	Bukini rosz		1128	18112
654	Plávnai épület		1058	
1884. július 15-én délelőtti 9 órákor.				
655	Ó-palánka-csébi határszéli csárda és italmérési jog		960	23296
656	Tovarisovai vendéglő és italmérési jog	1	929	18480
657	Szilbási vendéglő italmérési joggal és mézszárszék		1342	11100
658	Paragai		678	18268
659	Óbrováci italmérési jog hozzá tartozó épületekkel			24384
660	Ó-sztapári vendéglő italmérési joggal			28799
661	Uj-szivaci italmérési jog			77583
662	Ó-szivaci magtárnevű kocsmá s italmérési jog	1	773	42800
663	Csonoplyai vendéglő italmérési joggal		979	50580
664	Kernyai		1279	52128
666	Kereszturi " " és mézszárszék		799	28776
667	Pivnicai		767	27608
669	Kis-kéri		1525	67272
670	Cservenikai italmérési jog		866	146844
671	Kulai vendéglő italmérési joggal		324	14160
674	Uj-verbázi zsilip kocsmá italmérési joggal			95560
675	Uj-verbázi italmérési jog			

Zombor, 1884. évi május 30-án.

A m. kir. jószágigazgatóság.

2-1

2034. szám.
1884.

Bérbeadási hirdetés.

A zombori m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt lévő s alább felsorolt kincstári bértárgyaknak bérbeadása iránt ugyancsak alább megnevezett helyeken és időben szóbeli és zárt irásos ajánlati tárgyalás fog tartatni, akként, hogy az 500 frton felüli bérletek felett szóbeli árverés kizárásával csak irásbeli ajánlat, — míg ellenben az 500 frton aluli bérletek felett szóbeli és irásbeli ajánlati tárgyalás fog megejtetni. A zárt irásos ajánlatok a kikiáltási árak 10%-át tevő bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátva az alább felsorolt helyeken és időben reggeli 9 óráig a tárgyalást megtartó bizottság elnökének kezébe adandók át — ezen időn túl beadott utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. A szóbeli versenyzők szintén kötelesek a kikiáltási árak 10%-át tevő bánatpénzt az árverés megkezdése előtt az árverelő bizottság elnökének kezébe letenni. Az irásbeli ajánlatok borítékban olvashatóan kiírandó a tárgy, melyre az ajánlat tétetik, továbbá az ajánlatban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó, és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. Irásbeli ajánlatok a zombori m. kir. jószágigazgatóságához magához is benyújthatók; — de csak is az árverés előtti harmadik nap déleig. A bértárgyak után kivetett állami adókat és ezek után kivetendő állami pótlékokat a kincstári uradalom — egyéb községi vagy megyei adókat sat. pótlékokat pedig a bérlo fizeti; miért is a kikiáltási árak ehhez képest állapítottak meg. Az árverési és szerződési feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóságánál és Kulán a m. kir. kincstári urad ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. A bértárgyak és a versenytárgyalást megtartó helyek a következők, u. m.:

Bértárgy megnevezése	Terület hold □ öl	A b é r l e t		Kikiáltási ár frt kr
		kezdet	vége	
I. Zomborban a m. kir. jószágigazgatóságánál 1884. június hó 11-én.				
Bezdáni legelő föld	1371 485	1884. okt. 1.	1890. szept. 30.	4378 —
Monostorszeghi maradványföld	1472 187	" " "	1885. " "	7772 78
Béregi Budzságh föld	428 163	" " "	1890. " "	3144 92
Szántovai italmérési jog		1885. jan. 1.	" dec. 31.	2627 27
Béregi halászati jog		" " "	" " "	665 —
Alsó pusztakulai "Neuris" föld	260 590	1884. okt. 1.	" szept. 30.	4357 77
Kis-sztapári volt ellenőri és irtóki föld	9 —	" " "	1887. " "	167 25
Bezdáni szántóföld	7 1039	" " "	" " "	129 29
Kupuszina halászati jog		1885. jan. 1.	1890. dec. 31.	120 —
Doroszlói halászati jog		" " "	" " "	156 52
II. Kulán a m. kir. kincstári uradalmi ispánságnál 1884. évi június hó 7-én.				
Kulai vásártéri legelő	53 1287	1884. okt. 1.	1890. szept. 30.	173 56
Ó-becsei szántóföld	8 1500	" " "	" " "	152 73
Pettaui számméltküli bérlet	328 1000	" " "	" " "	5417 48
Kulai magtár		1885. jan. 1.	1890. dec. 31.	1368 —
Kucurai nagybérlet	941 1192	1884. okt. 1.	" szept. 30.	22194 96

Zombor, 1884. évi május 30-án.

A m. kir. jószágigazgatóság.

2-2

Zombor, 1884. Bittermann Nándor könyv- és könyomdájából.

Árlejtési hirdetés.

Bács községének alólírott előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy tekintetes Bács-Bodrogh t. e. vármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi május hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlésében 240/kgyül. szám alatt hozott jóváhagyó határozata alapján, Bács községében ujonnan építendő iskola felépítésére nézve, a versenytárgyalás, illetve árlejtés folyó évi június hó 22-én Bács községében délután 3 órákor nyilvánosan megtartatni fog, mely árlejtéshez a versenyezni kívánók ezennel tisztelettel meghívotnak.

Az árverési feltételek, építkezési tervzet és költség irányszat, Bács községében a hivatalos órákban mindenki által betekintendők.

Bács, 1884. június hó 5-én.

3-1

Oltványi Illés,
jegyző

Oser Ádám,
bíró.

683. sz.
tkv. 1884.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pilyin, szül. Szepeszevic Jelena végrehajthatónak Brasnár Milos végrehajtható elleni 80 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében a zombori kir. törvényszék területén levő, Zomborban fekvő, a zombori 1204. sz. tjkvben A + alatt fölvetett, Brasnár Milos nevében álló 3578-3580. hr. 75. ö. i. számú ház és beltelekre az árverést 836 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi augusztus hó 1-ső napján délelőtti 9 órákor ezen kir. telekkönyvi hatóságánál, illetve a kiküldött hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 83 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett arfoylammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadék-kepes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1884. évi május hó 8. án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

IDEI TÖLTÉSŰ

mindennemű

az európai összes gyógyforrásokból

közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő

természetes

ásványvizek

kaphatók: FALCIONE GUSZTÁV kereskedésében ZOMBORBAN.

*-9